



2024/1359

22.5.2024.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2024/1359

(2024. gada 14. maijs),

ar ko risina krīzes un nepārvaramas varas situācijas migrācijas un patvēruma jomā un groza Regulu (ES) 2021/1147

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 78. panta 2. punkta d) un e) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Savienībai, veidojot brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, būtu jānodrošina, ka netiek veikta personu kontrole pie iekšējām robežām, būtu jāizstrādā kopēja politika patvēruma un migrācijas, ārējo robežu kontroles un atgriešanas jomā, un jānovērš neatļauta kustība starp dalībvalstīm, pamatojoties uz solidaritāti un taisnīgu atbildības sadalījumu starp dalībvalstīm, – politika, kas ir taisnīga arī attiecībā pret trešo valstu valstspiederīgajiem un bezvalstniekiem un pilnībā ievēro pamattiesības.
- (2) Ir vajadzīga visaptveroša pieeja, kuras mērķis ir stiprināt dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos, atzīstot, ka vispārējās pieejas efektivitāte ir atkarīga no tā, vai visi komponenti tiek risināti un īstenoti kopā un integrētā veidā.
- (3) Savienība un tās dalībvalstis varētu saskarties ar migrācijas problēmām, kas var būt ļoti atšķirīgas, jo īpaši attiecībā uz ierašanās mērogu un ieradusos personu sastāvu. Tāpēc ir būtiski, lai Savienības rīcībā būtu dažādi instrumenti reakcijai uz visiem situāciju veidiem. Visaptverošajai pieejai, kas izklāstīta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2024/1351 ⁽⁴⁾, tostarp, izmantojot partnerības ar attiecīgajām trešām valstīm, būtu jānodrošina, ka Savienības rīcībā ir konkrēti noteikumi efektīvai migrācijas pārvaldībai, jo īpaši attiecībā uz obligāta solidaritātes mehānisma iedarbināšanu, un ka ir ieviesti visi vajadzīgie pasākumi, lai nepieļautu krīzes iestāšanos. Šajā regulā ir izklāstīti noteikumi, kas papildina minēto pieeju, kā arī Padomes Direktīvā 2001/55/EK ⁽⁵⁾ paredzētos noteikumus, kurus var izmantot vienlaikus.
- (4) Neatkarīgi no nepieciešamo preventīvo pasākumu ieviešanas nevar izslēgt, ka krīzes vai nepārvaramas varas situācija migrācijas un patvēruma jomā rastos tādu apstākļu dēļ, kurus Savienība un tās dalībvalstis nevar kontrolēt. Šāda ārkārtas situācija var ietvert trešo valstu valstspiederīgo un bezvalstnieku masveida ierašanos vienas vai vairāku dalībvalstu teritorijā vai situāciju, kurā kāda trešā valsts vai naidīgi noskaņots nevalstiskais aktors instrumentalizē

⁽¹⁾ OV C 155, 30.4.2021., 58. lpp.

⁽²⁾ OV C 175, 7.5.2021., 32. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2024. gada 10. aprīļa nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2024. gada 14. maija lēmums.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1351 (2024. gada 14. maijs) par patvēruma un migrācijas pārvaldību un ar ko groza Regulas (ES) 2021/1147 un (ES) 2021/1060 un atceļ Regulu (ES) Nr. 604/2013 (OV L, 2024/1351, 22.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>).

⁽⁵⁾ Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas (OV L 212, 7.8.2001., 12. lpp.).

migrantus ar mērķi destabilizēt dalībvalsti vai Savienību, vai nepārvaramas varas situāciju dalībvalstī. Minētajos apstākļos ir iespējams, ka Regulā (ES) 2024/1351 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2024/1348⁽⁶⁾ paredzētie pasākumi un elastība ir nepietiekami, lai risinātu šādas ārkārtas situācijas. Minētās ārkārtas situācijas atšķiras no tām, kurās dalībvalsts saskaras ar ievērojamu migrācijas situāciju, ko rada ierašanās gadījumu kumulatīvā ietekme uz tās labi sagatavotajām patvēruma, uzņemšanas un migrācijas sistēmām, vai kurās dalībvalsts izjūt migrācijas spiedienu tāda ierašanās gadījumu apmēra dēļ, kas nesasniedz masveida ierašanās līmeni, taču rada nesamērīgus pienākumus tās labi sagatavotajām sistēmām, un attiecībā uz kurām attiecīgus pasākumus paredz Regula (ES) 2024/1351. Turklāt šī regula neietekmē to dalībvalstu pienākumu izpildi, kuri attiecas uz likumības un kārtības uzturēšanu un iekšējās drošības nodrošināšanu.

- (5) Šīs regulas mērķis ir uzlabot Savienības sagatavotību un noturību krīzes situāciju pārvaldīšanai un atvieglot operatīvo koordināciju, atbalsta sniegšanu spēju veidošanai un finansējuma pieejamību krīzes situācijās.
- (6) Šī regula nodrošina principa “solidaritāte un taisnīgs atbildības sadalījums starp dalībvalstīm” efektīvu piemērošanu un attiecīgo patvēruma procedūras noteikumu pielāgošanu, tostarp paātrinātas procedūras piemērošanu, lai dalībvalstu un Savienības rīcībā būtu vajadzīgie juridiskie instrumenti ātrai reaģēšanai uz krīzes un nepārvaramas varas situācijām, tostarp visu procedūru veikšanai paredzēto termiņu pielāgošanu.
- (7) Šī regula nodrošina, ka dalībvalstis saņem pilnīgu atbalstu krīzes un nepārvaramas varas situācijās, tostarp, izmantojot solidaritātes mehānismu, kas krīzes situācijās nodrošina taisnīgu atbildības sadalījumu un centienu līdzsvaru starp dalībvalstīm.
- (8) Šī regula respektē trešo valstu valstspiederīgo un bezvalstnieku pamattiesības un ievēro principus, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (“Harta”), jo īpaši cilvēka cieņas respektēšanu un aizsardzību, spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas aizliegumu, privātās un ģimenes dzīves respektēšanu, bērna interešu ievērošanas principu, tiesības uz patvērumu un aizsardzību pārvietošanas, piespiedu izraidīšanas vai izdošanas gadījumā, kā arī 1951. gada 28. jūlija Ženēvas Konvenciju par bēgļu statusu, kas papildināta ar 1967. gada 31. janvāra Ņujorkas protokolu (“Ženēvas Konvencija”). Šī regula būtu jāīsteno saskaņā ar Pamattiesību hartu un Savienības tiesību aktu, kā arī ar starptautisko tiesību vispārējiem principiem. Lai atspoguļotu to, ka saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas 1989. gada Konvenciju par bērna tiesībām pirmām kārtām jāņem vērā bērna intereses un atspoguļotu nepieciešamību respektēt ģimenes dzīvi, kā arī lai nodrošinātu attiecīgo personu veselības aizsardzību, būtu jāpiemēro garantijas attiecībā uz nepilngadīgajiem un viņu ģimenes locekļiem un attiecībā uz starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem (“pieteikuma iesniedzēji”), kuriem veselības stāvokļa dēļ ir nepieciešams konkrēts un pienācīgs atbalsts. Regulā (ES) 2024/1348 paredzētos noteikumus un garantijas būtu jāturpina piemērot attiecībā uz personām, uz kurām attiecas šajā regulā paredzētās atkāpes, ja vien šajā regulā nav noteikts citādi. Noteikumus, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2024/1346⁽⁷⁾, tostarp noteikumus par starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju aizturēšanu, būtu jāturpina piemērot no starptautiskās aizsardzības pieteikuma paausanas brīža.
- (9) Šī regula neparedz atkāpes no noteikumiem un garantijām, tostarp saistībā ar materiālajiem uzņemšanas apstākļiem, atbilstīgi Direktīvai (ES) 2024/1346. Krīzes situācijā esošajai dalībvalstij būtu jānodrošina papildu un pietiekami cilvēkresursi un materiālie resursi, lai spētu izpildīt minētā direktīvā tai noteiktos pienākumus.

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1348 (2024. gada 14. maijs) ar ko izveido kopīgu procedūru starptautiskajai aizsardzībai Savienībā un atceļ Direktīvu 2013/32/ES (OV L, 2024/1348, 22.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1346 (2024. gada 14. maijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (OV L, 2024/1346, 22.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>).

- (10) Neatkarīgi no atkāpēm, kas tiek piemērotas, ievērojot šo regulu, būtu jāturpina piemērot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1356⁽⁸⁾, (ES) 2024/1358⁽⁹⁾ un (ES) 2024/1347⁽¹⁰⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2024/XXX⁽¹¹⁾ paredzētos noteikumus un garantijas. Dalībvalstīm šajā regulā noteiktie pasākumi būtu jāpiemēro tikai saskaņā ar nosacījumiem, kādi paredzēti attiecībā uz minētajiem pasākumiem, kā noteikts attiecīgajā Padomes īstenošanas lēmumā, kas pieņemts ievērojot šo regulu, un tad, ja tas ir absolūti nepieciešams un ir samērīgi.
- (11) Pasākumu pieņemšanai saskaņā ar šo regulu attiecībā uz konkrētu dalībvalsti nebūtu jāskar iespēja piemērot Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 78. panta 3. punktu.
- (12) Trešo valstu valstspiederīgo vai bezvalstnieku masveida ierašanās varētu radīt situāciju, kurā dalībvalsts nespēj izskatīt trešo valstu valstspiederīgo un bezvalstnieku starptautiskās aizsardzības pieteikumus saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti Regulā (ES) 2024/1351 un Regulā (ES) 2024/1348 un kura ietekmē patvēruma un migrācijas sistēmas darbību ne tikai minētajā dalībvalstī, bet arī Savienībā kopumā. Tāpēc ir jāparedz konkrēti noteikumi un mehānismi, kam būtu jānodrošina iespējas efektīvi rīkoties, lai risinātu šādas situācijas.
- (13) Dalībvalstīm vajadzētu būt pietiekamiem cilvēkresursiem un finanšu resursiem, un infrastruktūrai, lai efektīvi īstenotu patvēruma un migrācijas pārvaldības politiku. Dalībvalstīm būtu jānodrošina pienācīga koordinācija starp attiecīgajām valsts iestādēm, kā arī ar pārējo dalībvalstu valsts iestādēm, lai nodrošinātu, ka to patvēruma, uzņemšanas, tostarp bērnu aizsardzības dienestu, vai atgriešanas sistēmas ir labi sagatavotas, ietverot sagatavotību un ārkārtas pasākumu plānošanu, un katram komponentam ir pietiekama spēja.
- (14) Instrumentalizācijas situācija varētu rasties, ja kāda trešā valsts vai naidīgi noskaņots nevalstiskais aktors veicina vai atvieglo trešo valstu valstspiederīgo vai bezvalstnieku pārvietošanos Savienības ārējo robežu vai kādas dalībvalsts virzienā, ja šādas darbības liecina par trešās valsts vai naidīgi noskaņota nevalstiskā aktora nodomu destabilizēt Savienību vai kādu dalībvalsti un ja šādas darbības var apdraudēt būtiskas dalībvalsts funkcijas, tostarp likumības un kārtības uzturēšanu vai valsts drošības aizsardzību.
- (15) Par migrantu instrumentalizāciju nebūtu jāuzskata situācijas, kad nevalstiski aktori ir iesaistīti organizētā noziedzībā, jo īpaši kontrabandā, ja nav mērķa destabilizēt Savienību vai kādu dalībvalsti.
- (16) Par migrantu instrumentalizāciju nebūtu jāuzskata humānā palīdzība, ja nav mērķa destabilizēt Savienību vai kādu dalībvalsti.
- (17) Neskarot pasākumus, kas piemērojami citās politikas jomās un atbilstīgi citiem juridiskajiem instrumentiem, lai nodrošinātu tūlītēju un pienācīgu reakciju uz hibrīdraudiem saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un starptautiskajām saistībām, šī regula koncentrējas uz konkrētiem pasākumiem, kuri piemērojami migrācijas jomā un kuru mērķis ir risināt instrumentalizācijas situāciju.

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1356 (2024. gada 14. maijs), ar ko ievieš trešo valstu valstspiederīgo skrīningu pie ārējām robežām un groza Regulas (EK) Nr. 767/2008, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240 un (ES) 2019/817 (OV L, 2024/1356, 22.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1358 (2024. gada 14. maijs) par *Eurodac* izveidi biometrisku datu salīdzināšanai, lai efektīvi piemērotu Regulu, lai efektīvi piemērotu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1351 un (ES) 2024/1350 un Padomes Direktīvu 2001/55/EK, lai identificētu trešās valsts valstspiederīgo vai bezvalstnieku, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar *Eurodac* datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar ko groza Regulas (ES) 2018/1240 un (ES) 2019/818 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 603/2013 (OV L, 2024/1358, 22.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>).

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un padomes Direktīva (ES) 2024/1347 (2024. gada 14. maijs) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu, ar ko groza Padomes Direktīvu 2003/109/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/95/ES (OV L, 2024/1347, 22.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj>).

⁽¹¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/XXX, ar ko groza Direktīvu 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).

- (18) Instrumentalizācijas situācijā trešo valstu valstspiederīgie un bezvalstnieki varētu pieteikties starptautiskajai aizsardzībai pie dalībvalsts ārējās robežas vai tranzīta zonā, bieži tās ir personas, kas aizturētas saistībā ar neatļautu ārējās robežas šķērsošanu pa sauszemi, jūru vai gaisu vai kuras izkāpušas krastā pēc meklēšanas un glābšanas operācijām. Tas var jo īpaši izraisīt negaidītu ievērojamu ar starptautiskās aizsardzības pieteikumiem saistīto lietu skaita pieaugumu pie ārējām robežām. Šajā sakarā ir jānodrošina efektīva un reāla piekļuve starptautiskās aizsardzības procedūrai saskaņā ar Hartas 18. pantu un Ženēvas konvenciju.
- (19) Attiecībā uz Kipru – Padomes Regula (EK) Nr. 866/2004⁽¹²⁾ paredz specifiskus noteikumus, kurus piemēro robežlinijai starp tiem Kipras Republikas rajoniem, kuri ir Kipras Republikas valdības faktiskajā kontrolē, un tiem rajoniem, kuros tai nav faktiskās kontroles. Lai gan minētā robežlinija nav ārējā robeža, situācija būtu jāuzskata par instrumentalizāciju, ja trešā valsts vai naidīgi noskaņots nevalstiskais aktors veicina vai atvieglo trešo valstu valstspiederīgo vai bezvalstnieku pārvietošanos minētās robežlinijas šķērsošanas nolūkā, ja pastāv visi pārējie instrumentalizācijas elementi.
- (20) Dalībvalsts var arī saskarties ar ārkārtējiem un neparedzamiem apstākļiem, kurus tā nespēj kontrolēt un no kuru sekām nebūtu varēts izvairīties pat ar pienācīgu rūpību. Šādas nepārvaramas varas situācijas varētu liegt dalībvalstij izpildīt Savienības tiesību aktos paredzētos pienākumus, un tām varētu būt sekas ne vien minētajā dalībvalstī, bet visā Savienībā kopumā. Nepārvaramas varas situācijas piemēri cita starpā ietver pandēmijas un dabas katastrofas.
- (21) Ja dalībvalsts uzskata, ka tā atrodas krīzes vai nepārvaramas varas situācijā, minētajai dalībvalstij vajadzētu būt spējai lūgt atļauju piemērot šajā regulā paredzētās atkāpes un solidaritātes pasākumus. Minētajā lūgumā būtu jāiekļauj situācijas apraksts un jāprecizē, kādus pasākumus dalībvalsts lūdz piemērot, lai risinātu konkrēto situāciju. Tajā arī būtu jānorāda iemesli, kāpēc attiecīgajā situācijā dalībvalstij ir jāizmanto attiecīgie pasākumi, un attiecīgā gadījumā jānorāda, kuri pasākumi jau veikti situācijas risināšanai.
- (22) Pasākumu, kas ietverti ar Regulas (ES) 2024/1351 6. panta 3. punktu izveidotajā pastāvīgajā ES rīkkopā migrācijas atbalstam ("rīkkopa"), izmantošanai nevajadzētu būt priekšnoteikumam, lai varētu gūt labumu no šajā regulā paredzētajiem solidaritātes pasākumiem.
- (23) Krīzes situācijā dalībvalstij, kas saskaras ar šādu situāciju, vajadzētu būt iespējai lūgt citām dalībvalstīm īstenot solidaritātes un atbalsta pasākumus, kuri ir vispiemērotākie tās vajadzībām, lai pārvaldītu situāciju, un saistībā ar kuriem ir vajadzīga lielāka solidaritāte salīdzinājumā ar Regulā (ES) 2024/1351 paredzēto, lai atvieglotu dalībvalsts atbildības slogu krīzes situācijas risināšanā. Pastiprināti solidaritātes un atbalsta pasākumi varētu izpausties kā pārceļšana, finanšu iemaksas, alternatīvi solidaritātes pasākumi vai minēto pasākumu kombinācija.
- (24) Krīzes vai nepārvaramas varas situācijā dalībvalstij, kas saskaras ar šādu situāciju, vajadzētu būt iespējai lūgt atļauju piemērot atkāpes no attiecīgajiem noteikumiem par patvēruma procedūru, tostarp patvēruma procedūru uz robežas. Attiecīgā gadījumā šādos lūgumos būtu arī jānorāda attiecīgās dalībvalsts izvēle attiecībā uz izslēgšanu no robežprocedūras vai tās izbeigšanu saistībā ar konkrētām pieteikuma iesniedzēju kategorijām. Kopā ar šādu lūgumu attiecīgajai dalībvalstij vajadzētu būt spējai paziņot Komisijai savu nodomu piemērot atkāpi no reģistrācijas termiņa, pirms tai atļauj to darīt ar Padomes īstenošanas lēmumu, kā arī precīzus iemeslus tūlītējas rīcības nepieciešamībai. Minētās atkāpes piemērošanai nebūtu jāpārsniedz desmit dienas no nākamās dienas pēc lūguma iesniegšanas, ja vien tā netiek atļauta ar Padomes īstenošanas lēmumu. Komisijai un Padomei, pildot savus attiecīgos pienākumus atbilstīgi atļaujas piešķiršanas procedūrai, būtu jārikojas ātri, lai ierobežotu laika sprīdi starp šāda laikposma beigām un attiecīgā Padomes īstenošanas lēmuma pieņemšanu.
- (25) Ņemot vērā to, ka dalībvalsts vienlaikus varētu saskarties ar vairākām šajā regulā aprakstītajām situācijām, minētajai dalībvalstij ir iespēja lūgt piemērot vairākus šajā regulā noteiktus pasākumus un saņemt atļauju vienlaikus piemērot vai gūt labumu no minētajiem pasākumiem, kas tiek uzskatīti par papildinošiem.

⁽¹²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 866/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par režīmu saskaņā ar Pievienošanās akta 10. protokola 2. pantu (OV L 161, 30.4.2004., 128. lpp.).

- (26) Lai būtu iespējams pienācīgi pārvaldīt krīzes, tostarp instrumentalizācijas, vai nepārvaramas varas situāciju un lai nodrošinātu paredzamību un to, ka šādām situācijām tiek pienācīgi pielāgoti attiecīgie noteikumi par patvēruma procedūru, tostarp patvēruma procedūru uz robežas, būtu jāpiešķir Komisijai pilnvaras pēc attiecīgās dalībvalsts pamatota lūguma novērtēt situāciju un ar īstenošanas lēmumu noteikt, vai lūguma iesniedzēja dalībvalsts saskaras ar krīzes, tostarp instrumentalizācijas, vai nepārvaramas varas situāciju.
- (27) Krīzes situācijā solidaritātes pasākumiem šādas situācijas risināšanai būtu jāpārsniedz Regulā (ES) 2024/1351 paredzētie pasākumi. Tāpēc Komisijai situācijas novērtēšanā būtu jāņem vērā minētās regulas 9. pantā paredzētie kvantitatīvie un kvalitatīvie rādītāji un pamatota informācija, ko sniegusi lūguma iesniedzēja dalībvalsts, un informācija, kas savākta, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2303⁽¹³⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1896⁽¹⁴⁾, un Eiropas patvēruma un migrācijas gada ziņojums, kas minēts Regulā (ES) 2024/1351. Instrumentalizācijas situācijās Komisijai arī būtu jāņem vērā iemesli, kāpēc rīkkopa nav pietiekama situācijas risināšanai. Komisijai būtu jāsavāc pietiekama informācija, lai pienācīgi novērtētu, vai pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts saskaras ar krīzes, tostarp instrumentalizācijas, vai nepārvaramas varas situāciju, apspriežoties ar attiecīgajām aģentūrām, jo īpaši Eiropas Savienības Patvēruma aģentūru (Patvēruma aģentūra), Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru, kā arī starptautiskām organizācijām, jo īpaši Apvienoto Nāciju Organizācijas Augsto komisāru bēgļu jautājumos (UNHCR) un Starptautisko Migrācijas organizāciju (IOM), un citām attiecīgām organizācijām.
- (28) Lai nodrošinātu augsta līmeņa politisko kontroli un atbalstu un paustu Savienības solidaritāti, ir svarīgi apsvērt, vai Eiropadome ir atzinusi, ka Savienība vai viena vai vairākas tās dalībvalstis saskaras ar migrantu instrumentalizācijas situāciju. Migrantu instrumentalizācijas situācija, ļoti iespējams, apdraudēs būtiskas dalībvalsts funkcijas, tostarp likumības un kārtības uzturēšanu vai valsts drošības aizsardzību.
- (29) Lai nodrošinātu atbilstīgu reakciju, kas ir nepieciešama un samērīga situācijas risināšanai, Komisijas priekšlikumā attiecīgā gadījumā būtu jānosaka konkrētas atkāpes, kuras dalībvalstīm būtu jālieto piemērot. Instrumentalizācijas situācijā būtu skaidri jānorāda personas, kuras ir pakļautas instrumentalizācijai un attiecībā uz kurām varētu piemērot attiecīgās atkāpes. Krīzes situācijā attiecīgā gadījumā un pēc apspriešanās ar dalībvalsti, kas saskaras ar krīzes situāciju, Komisijai savā priekšlikumā būtu jāiekļauj solidaritātes reaģēšanas plāna projekts, kurā norādīti attiecīgie solidaritātes pasākumi un to līmenis, kāds nepieciešams konkrētajā situācijā, tostarp pārceļšanas, finanšu iemaksu vai alternatīvu solidaritātes pasākumu kopējais apjoms un to līmenis, un kurā atzīts, ka dažādie solidaritātes veidi ir vienlīdz vērtīgi, un ievērots tas, ka dalībvalstīm, izvēloties solidaritātes pasākumus, ir pilnīga rīcības brīvība.
- (30) Migrācijas spiediena situācijā atbilstīgi Regulai (ES) 2024/1351 ar pārceļšanu vai atbildības izlīdzināšanu ir jāsedz 60 % no pārceļšanas vajadzībām, savukārt krīzes situācijā ir svarīgi, ka tiek reaģēts uz visām attiecīgās dalībvalsts vajadzībām, kas saistītas ar solidaritāti. Tāpēc, kad ar Padomes īstenošanas lēmumu izveido solidaritātes reaģēšanas plānu, dalībvalstij, kas saskaras ar krīzes situāciju, vajadzētu prioritārā kārtā izmantot nepiešķirtos solidaritātes solījumus vai solījumus, kas vēl nav īstenoti un ir pieejami ikgadējā solidaritātes rezervē, kura izveidota saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1351 57. pantu. Ja tas nav iespējams vai ja ikgadējā solidaritātes rezervē nepietiek solījumu, lai aptvertu apzinātās vajadzības, dalībvalstij, kas saskaras ar krīzes situāciju, būtu jāspēj izmantot arī Padomes īstenošanas lēmumā ietvertos ieguldījumus, atzīstot, ka dažādie solidaritātes veidi ir līdzvērtīgi. Lai risinātu visas attiecīgās dalībvalsts vajadzības, ja ar ikgadējā solidaritātes rezervē esošo un Padomes īstenošanas lēmumā ietvorto pārceļšanas solījumu kombināciju nepietiek, atbildības izlīdzināšanai būtu jāklūst obligātai, lai aptvertu solidaritātes reaģēšanas plānā iekļautās vajadzības. Lai tas notiktu, ieguldītājās dalībvalsts teritorijā vajadzētu būt personām, uz kurām attiecas atbildības izlīdzināšana.

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2303 (2021. gada 15. decembris) par Eiropas Savienības Patvēruma aģentūru un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 439/2010 (OV L 468, 30.12.2021., 1. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1896 (2019. gada 13. novembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1052/2013 un (ES) 2016/1624 (OV L 295, 14.11.2019., 1. lpp.).

- (31) Arī krīzes vai nepārvaramas varas situācijas var apdraudēt dalībvalsts būtiskās funkcijas. Lai stiprinātu dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos un uzlabotu koordināciju Savienības līmenī, būtu jāpiešķir Padomei īstenošanas pilnvaras pieņemt īstenošanas lēmumu, ar ko dalībvalstij atļauj piemērot šajā regulā paredzētās atkāpes un solidaritātes pasākumus, ja ir izpildīti paredzētie nosacījumi. Ar sākotnējo īstenošanas lēmumu atļauto pasākumu piemērošanas laikposmam vajadzētu būt trim mēnešiem. Vajadzētu būt iespējamam minēto laikposmu pagarināt vēl par trim mēnešiem ja Komisija apstiprina, ka krīzes vai nepārvaramas varas situācija turpinās. Padomei vajadzētu būt pilnvarotai vēl par trim mēnešiem pagarināt atļauju piemērot atkāpes un solidaritātes pasākumus, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, ja joprojām pastāv apstākļi, kas pamato atkāpju un solidaritātes pasākumu pagarināšanu. Vajadzētu būt iespējamam minēto laikposmu pagarināt vēl par trim mēnešiem, ja Komisija apstiprina, ka situācija turpinās. Padomei vajadzētu būt pilnvarotai atcelt pasākumu piemērošanu, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, kad ir beigušies apstākļi, kas pamato atkāpju un solidaritātes pasākumu piemērošanu. Vajadzētu būt iespējamam ar lēmumu, kas pagarina atļauju, grozīt piemērotās atkāpes. Kad Komisija un Padome īsteno savas pilnvaras un veic savus pienākumus, tām vienmēr būtu jānodrošina samērīguma un nepieciešamības principu ievērošana.
- (32) Padomes īstenošanas lēmumā attiecīgā gadījumā būtu jāparedz konkrētas atkāpes, kuras dalībvalstij, kas saskaras ar krīzes vai nepārvaramas varas situāciju, ir atļauts piemērot atkarībā no katras atkāpes veida, un būtu jānosaka datums, no kura tās varētu piemērot. Turklāt lēmumā būtu jānorāda, uz kāda pamata tas ir balstīts, un atkāpju darbības joma attiecībā uz personām.
- (33) Ar Padomes īstenošanas lēmumu attiecīgā gadījumā būtu jāizveido solidaritātes reaģēšanas plāns, kurā norāda konkrētus vajadzīgos solidaritātes un atbalsta pasākumus un to līmeni, kā arī ieguldītāju dalībvalstu solījumus. Šajā nolūkā solījumu uzņemšanās būtu jāveic Padomes īstenošanas lēmuma pieņemšanas ietvaros. Svarīgi nodrošināt ieguldītāju dalībvalstu pilnīgu rīcības brīvību izvēlēties starp solidaritātes un atbalsta pasākumu veidiem.
- (34) Ņemot vērā to, cik svarīgi ir šajā regulā noteiktos pasākumus piemērot tikai tik ilgi un tik lielā mērā, cik tas ir absolūti nepieciešams, Komisijai un Padomei būtu pastāvīgi jāuzrauga un jāpārskata situācija attiecībā uz minēto pasākumu nepieciešamību un samērīgumu. Šajā kontekstā Komisijai būtu jāpievērš īpaša uzmanība pamattiesību un humanitāro standartu ievērošanai, un tā var lūgt Patvēruma aģentūru sākt attiecīgās dalībvalsts patvēruma vai uzņemšanas sistēmas uzraudzību, ievērojot Regulas (ES) 2021/2303 15. panta 2. punktu.
- (35) Regulā (ES) 2024/1351 paredzētie procedūras noteikumi par pārceļšanas veikšanu tiek piemēroti, lai krīzes situācijā nodrošinātu solidaritātes pasākumu pienācīgu īstenošanu, ņemot vērā minētās situācijas nopietnību un steidzamību.
- (36) Lai nodrošinātu šajā regulā paredzētā solidaritātes mehānisma netraucētu īstenošanu, ES solidaritātes koordinātoram būtu, papildus Regulā (ES) 2024/1351 noteiktajiem uzdevumiem, jāatbalsta pārceļšanas darbības un jāveicina sagatavotības, sadarbības un noturības kultūra starp dalībvalstīm. Krīzes situācijā ES solidaritātes koordinātoram būtu reizi divās nedēļās jāpasūtīta biļetens par stāvokli pārceļšanas mehānisma īstenošanā un darbībā. ES solidaritātes koordinātoram būtu jānodrošina biroja rīcībā vajadzētu būt pietiekamam skaitam darbinieku un pietiekamiem resursiem, lai tas efektīvi pildītu savu uzdevumu saskaņā ar šo regulu. Īstenojot pārceļšanu, galvenā uzmanība būtu jāpievērš neaizsargātām personām.
- (37) Attiecībā uz pārceļšanu vispirms būtu jāņem vērā neaizsargātas personas, jo īpaši tad, ja tām ir īpašas uzņemšanas vajadzības Direktīvas (ES) 2024/1346 24. panta nozīmē vai ja tām ir nepieciešamas īpašas procesuālās garantijas, kā minēts Regulas (ES) 2024/1348 20.–23. pantā. Saskaņā ar Direktīvas (ES) 2024/1346 24. pantu īpašas uzņemšanas vajadzības, visticamāk, būs pieteikuma iesniedzējiem, kas ietilpst kādā no šīm kategorijām: nepilngadīgie, nepavadīti nepilngadīgie, personas ar invaliditāti, veci cilvēki, grūtnieces, sievietes, geji, biseksuāļi, transpersonas un interseksuāļi, vientuļie vecāki ar nepilngadīgiem bērniem, cilvēku tirdzniecības upuri, personas ar smagu slimību, personas ar garīgiem traucējumiem, tostarp posttraumatiskā stresa sindromu, un personas, kas bijušas pakļautas spīdzināšanai, izvarošanai vai citādi smagai psiholoģiskai, fiziskai vai seksuālai vardarbībai, piemēram, personas, kas cietušas no dzimumbalstītas vardarbības, sieviešu dzimumorgānu kropļošanas, bērnu vai piespiedu laulības vai vardarbības ar seksuālu, dzimumsaistītu, rasistisku vai reliģisku motīvu.

- (38) Atšķirībā no Regulā (ES) 2024/1351 paredzētajiem noteikumiem, saskaņā ar kuriem dalībvalstīm nav pienākuma uzņemties atbildību, kas pārsniedz to taisnīgo daļu, krīzes situācijā solidaritātes reaģēšanas plāna īstenošana varētu novest pie tā, ka viena vai vairākas ieguldītājas dalībvalstis uzņemas tādu atbildību izskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumus, kas pārsniedz to taisnīgo daļu. Šādos gadījumos šādi dalībvalstij vajadzētu būt tiesībām proporcionāli par daļu, kas pārsniedz taisnīgo daļu, samazināt solidaritātes solījumu īstenošanu turpmākajos Regulas (ES) 2024/1351 gada ciklos piecu gadu laikposmā. Šādu samazināšanu varētu piemērot arī Padomes īstenošanas lēmumā, kuru pieņem, ievērojot 4. panta 3. punktu, ar attiecīgo pieteikumu skaitu, kas pārsniedz taisnīgo daļu, un piecu gadu laikā no dienas, kad vairs nav spēkā Padomes īstenošanas lēmums, kura rezultātā dalībvalsts pārsniedza savu taisnīgo daļu. Vajadzētu būt iespējamam samazinājumus turpmākajos gada ciklos un Padomes īstenošanas lēmumā piemērot alternatīvi vai vienlaikus, ar noteikumu, ka tie atbilst tam pieteikumu skaitam, bet nepārsniedz to, attiecībā uz kuriem minētā dalībvalsts ieguldīja vairāk par savu taisnīgo daļu.
- (39) Kad attiecīgā dalībvalsts saskaras ar krīzes vai nepārvaramas varas situāciju, tai varētu nākties novirzīt resursus trešo valstu valstspiederīgo vai bezvalstnieku ierašanās pārvaldībai pie tās robežas. Tāpēc minētajai dalībvalstij varētu būt vajadzīgs laiks, lai pārkārtotu resursus un palielinātu spējas, arī ar attiecīgo Savienības aģentūru atbalstu. Minētajai dalībvalstij varētu būt arī vajadzīgs vairāk laika, lai spētu pieņemt lēmumus par pieteikumiem, neaizliedzot ieceļošanu savā teritorijā. Šādā situācijā minētajai dalībvalstij vajadzētu būt iespējai atkāpties no reģistrācijas un robežprocedūras termiņiem.
- (40) Ja dalībvalsts piemēro vienu vai vairākus no šajā regulā paredzētajiem pasākumiem, dalībvalstij būtu trešo valstu valstspiederīgie un bezvalstnieki valodā, kuru viņi saprot vai kuru ir pamats uzskatīt par viņiem saprotamu, jāinformē par piemērotajām atkāpēm un par pasākumu ilgumu. Dalībvalstīm ir pienākums pievērsties jebkādam pieteikuma iesniedzēju īpašām procesuālām un īpašām uzņemšanas vajadzībām, kādas varētu rasties, un attiecīgi sniegt informāciju piemērotā veidā. Turklāt piemēro Regulas (ES) 2024/1348 8. pantu par informācijas sniegšanu un 36. panta 3. punktu attiecībā uz informēšanu par iespēju pārsūdzēt lēmumu par pieteikumu.
- (41) Ja tiek piemērotas atkāpes no patvēruma procedūras, kompetentajām iestādēm pirmām kārtām būtu jāapsver garantijas tiem pieteikuma iesniedzējiem, kuriem ir īpašas procesuālās un īpašas uzņemšanas vajadzības, tostarp medicīniskas problēmas. Šā iemesla dēļ dalībvalstij, kas saskaras ar krīzes vai nepārvaramas varas situāciju, atkāpes no patvēruma procedūras nebūtu jāpiemēro vai būtu jāpārtrauc piemērot gadījumos, kad pastāv medicīniski iemesli nepiemērot robežprocedūru saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1348 53. panta 2. punkta d) apakšpunktu, kad nav iespējams sniegt nepieciešamo atbalstu pieteikuma iesniedzējiem ar īpašām procesuālām vajadzībām saskaņā ar minētās regulas 53. panta 2. punkta b) apakšpunktu, vai kad nav iespējams sniegt nepieciešamo atbalstu pieteikuma iesniedzējiem ar īpašām uzņemšanas vajadzībām saskaņā ar Direktīvu (ES) 2024/1346. Attiecīgajai dalībvalstij būtu prioritārā kārtā jāizskata pieteikumi no personām ar īpašām procesuālām vajadzībām saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1348 un ar īpašām uzņemšanas vajadzībām, kā definēts Direktīvas (ES) 2024/1346 2. panta 14) punktā, jo īpaši nepilngadīgajiem un viņu ģimenes locekļiem.
- (42) Krīzes un nepārvaramas varas situācijās būtu jāatļauj dalībvalstij atkāpties no Regulas (ES) 2024/1348, lai starptautiskās aizsardzības pieteikumus reģistrētu ne vēlāk kā četru nedēļu laikā pēc to paušanas. Šādam pagarinājumam nebūtu jāskar patvēruma meklētāju tiesības, ko garantē Eiropas Savienības Pamattiesību harta, Regula (ES) 2024/1348 un Direktīva (ES) 2024/1346. Neskarot izņēmumu, kas paredzēts laikposmā starp pieprasījumu un Padomes īstenošanas lēmuma pieņemšanu, krīzes situācijā, ko raksturo trešo valstu valstspiederīgo un bezvalstnieku masveida ierašanās, reģistrācijas perioda pagarinājumu būtu jāpiemēro tikai laikposmā, kas noteikts sākotnējā Padomes īstenošanas lēmumā.
- (43) Saskaņoties ar krīzes vai nepārvaramas varas situāciju, attiecīgajai dalībvalstij vajadzētu būt iespējai pagarināt starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanu pie robežas par sešām nedēļām. Pagarinājumu nebūtu jāizmanto papildus laikposmam, kas minēts Regulas (ES) 2024/1348 51. panta 2. punkta trešajā daļā.
- (44) Kad dalībvalsts saskaras ar krīzes vai nepārvaramas varas situāciju, tai būtu jāspēj pieprasīt pasākumus, izvēloties no vairākām iespējām attiecībā uz robežprocedūras piemērošanu, ņemot vērā plūsmu sastāvu un to dažādo raksturu atkarībā no konkrētās krīzes situācijas.

- (45) Krīzes situācijās, kam raksturīga trešo valstu valstspiederīgo un bezvalstnieku masveida ierašanās, vai nepārvaramas varas situācijās varētu būt nepieciešams atļaut dalībvalstij nepiemērot robežprocedūru attiecībā uz personām, kas nāk no trešām valstīm, attiecībā uz kurām vidējais atzīšanas rādītājs Savienības mērogā ir zemāks par 20 %. Lai piemērotu šādu atkāpi, Padomes īstenošanas lēmumam būtu jānovērtē, vai Direktīvas (ES) 2024/1346 32. pantā minētie attiecīgās dalībvalsts ārkārtas pasākumu plānā ietvertie pasākumi ir pietiekami situācijas risināšanai. Jebkurā gadījumā dalībvalstīm ir pienākums piemērot robežprocedūru Regulas (ES) 2024/1348 42. panta 1. punkta c) un f) apakšpunktā minētajās situācijās.
- (46) Krīzes situācijā, kurai raksturīga tādu trešo valstu valstspiederīgo un bezvalstnieku masveida ierašanās, kas piesakās starptautiskajai aizsardzībai, varētu būt nepieciešams atļaut dalībvalstij pazemināt Regulas (ES) 2024/1348 42. panta 1. punkta j) apakšpunktā paredzēto robežprocedūras obligātās piemērošanas sliekšni. Jebkurā gadījumā pazeminātajam sliekšnim nevajadzētu būt zemākam par 5 %. Dalībvalstīm ir pienākums piemērot robežprocedūru minētās regulas 42. panta 1. punkta c) un f) apakšpunktā minētajās situācijās.
- (47) Krīzes situācijā, kurai raksturīga tādu trešo valstu valstspiederīgo un bezvalstnieku masveida ierašanās, kas piesakās starptautiskajai aizsardzībai, varētu būt nepieciešams paplašināt ar Regulas (ES) 2024/1348 43. pantu izveidotās robežprocedūras piemērošanas jomu un atļaut dalībvalstij robežprocedūras ietvaros pieņemt lēmumu arī par pieteikumu pēc būtības gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējs ir tādas trešās valsts valstspiederīgais vai – bezvalstnieku gadījumā – bijis tādas trešās valsts pastāvīgais iedzīvotājs, attiecībā uz kuru starptautiskās aizsardzības piešķiršanas lēmumu attiecība Savienības mērogā ir 50 % vai mazāk. Tāpēc krīzes robežprocedūras piemērošanā dalībvalstīm būtu jāturpina piemērot minētās regulas 43. līdz 54. pantā paredzēto robežprocedūru, bet tās varētu robežprocedūru piemērot plašāk, attiecinot to arī uz tiem trešo valstu valstspiederīgajiem vai bezvalstniekiem, kuri nāk no trešām valstīm, attiecībā uz kurām vidējais atzīšanas rādītājs Savienības mērogā ir augstāks par 20 %, bet zemāks par 50 %, ņemot vērā strauji mainīgās aizsardzības vajadzības, kādas varētu rasties izcelsmes valstī, kā to atspoguļo Eurostat datu ceturkšņa atjauninājumi. Šai robežprocedūras piemērošanas jomas paplašināšanai nebūtu jāietekmē pamatojums un citi noteikumi, kas piemērojami obligātajai robežprocedūrai, kā paredzēts minētajā regulā. Ja dalībvalstij ir atļauts paplašināt robežprocedūras piemērošanas jomu, minētajā procedūrā izskatītie pieteikumi nebūtu jāuzskata par daļu no pietiekamās spējas, ievērojot minētās regulas 47. pantu, vai jāieskaita maksimālā pieteikumu skaita gadā piemērošanas nolūkā, ievērojot minētās regulas 50. pantu.
- (48) Pieteikuma iesniedzēju aizturēšana būtu jāpiemēro saskaņā ar pamatprincipu, ka persona nebūtu jāaiztur tikai tāpēc, ka attiecīgā persona meklē starptautisku aizsardzību, jo īpaši saskaņā ar dalībvalstu starptautiskajām juridiskajām saistībām un Ženēvas konvencijas 31. pantu. Saskaņā ar Direktīvu (ES) 2024/1346 nepilngadīgie principā būtu nevis jāaiztur, bet jāizmītina nepilngadīgajiem īpaši piemērotās vietās, attiecīgos gadījumos arī kopienā balsītās brīva režīma izmitināšanas vietās. Tā kā aizturēšana nepilngadīgos ietekmē negatīvi, tā saskaņā ar Savienības tiesību aktiem būtu jāizmanto tikai izņēmuma apstākļos, kad tas ir absolūti nepieciešams, un tikai kā galējs pasākums uz maksimāli īsu laiku, turklāt nekādā gadījumā neizmitinot nepilngadīgos cietumā vai citos tiesībaizsardzības nolūkiem paredzētos objektos. Nepilngadīgos nedrīkst nošķirt no vecākiem vai aprūpētājiem, un, ievērojot ģimenes vienotības principu, attiecībā uz ģimenēm ar nepilngadīgajiem parasti būtu jāizmanto pienācīgas alternatīvas aizturēšanai, nodrošinot šādām ģimenēm piemērotu izmitināšanu. Turklāt ir jādara viss iespējamais, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz nepilngadīgajiem ir pieejams un piekļūstams plašs pienācīgu aizturēšanas alternatīvu klāsts.
- (49) Instrumentalizācijas situācijā un lai nepieļautu, ka trešā valsts vai naidīgi noskaņots nevalstisks aktors izmanto konkrētu trešo valstu valstspiederīgos vai konkrētu kategoriju trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus, dalībvalstij vajadzētu būt iespējai atkāpties no šajā regulā paredzētās patvēruma procedūras, pieņemot lēmumu Regulas (ES) 2024/1348 44.–55. pantā paredzētajā robežprocedūrā par visiem pieteikumiem pēc būtības. Būtu jāievēro minētajā regulā noteiktie principi un garantijas. Padomes īstenošanas lēmumā, ar kuru dalībvalstij atļauj piemērot minēto atkāpi, būtu jānorāda trešo valstu valstspiederīgie vai bezvalstnieki, uz kuriem attiecas instrumentalizācijas situācija. Piemērojot šo atkāpi, īpaša uzmanība būtu jāpievērš konkrētu kategoriju trešo valstu valstspiederīgajiem un bezvalstniekiem, kas ir bijuši pakļauti instrumentalizācijai, jo īpaši nepilngadīgajiem, kas jaunāki par 12 gadiem, un viņu ģimenes locekļiem, un neaizsargātām personām ar īpašām procesuālām vai īpašām uzņemšanas vajadzībām. Tāpēc šīs grupas būtu vai nu jāizslēdz no robežprocedūras, vai, ja individuālā novērtējumā tiek secināts, ka to pieteikumi varētu būt pienācīgi pamatoti, minētā procedūra uz tām vairs nebūtu jāattiecināta. Izvēle starp šīm alternatīvām paliek tās dalībvalsts ziņā, kura lūdz piemērot šo atkāpi. Lūgumā norādītā izvēle būtu jāatspoguļo Padomes īstenošanas lēmumā, ar ko atļauj piemērot minēto atkāpi. Robežprocedūras piemērošanas jomas paplašināšanai instrumentalizācijas situācijā nebūtu jāietekmē pamatojums un citi noteikumi, kas piemērojami obligātajai robežprocedūrai, kā paredzēts Regulā (ES) 2024/1348. Ja dalībvalstij ir atļauts paplašināt

robežprocedūras piemērošanas jomu, minētajā procedūrā izskatītie pieteikumi nebūtu jāuzskata par daļu no pietiekamās spējas, ievērojot minētās regulas 48. pantu, vai jāieskaita maksimālā pieteikumu skaita gadā piemērošanas nolūkā, ievērojot minētās regulas 51. pantu.

- (50) Lai attiecīgajai dalībvalstij palīdzētu sniegt nepieciešamo palīdzību trešo valstu valstspiederīgajiem un bezvalstniekiem, uz kuriem attiecas šīs regulas darbības joma, Apvienoto Nāciju Organizācijas aģentūrām, jo īpaši UNHCR, un citām attiecīgām partnerorganizācijām, kurām dalībvalstis uzticējušas konkrētus uzdevumus, vajadzētu būt reālai piekļuvei robežai atbilstīgi Direktīvā (ES) 2024/1346 un Regulā (ES) 2024/1348 paredzētajiem nosacījumiem. Būtu jāļauj UNHCR piekļūt pieteikuma iesniedzējiem, arī tiem, kas starptautiskajai aizsardzībai piesakās pie robežas. Šādā nolūkā attiecīgajai dalībvalstij būtu pastāvīgi jāsadarbības ar minētajām organizācijām.
- (51) Attiecībā uz krīzes situācijām, kurām raksturīga masveida ierašanās, un nepārvaramas varas situācijām būtu jāparedz konkrēti noteikumi, kas dalībvalstīm, ievērojot stingrus nosacījumus, ļautu pagarināt Regulā (ES) 2024/1351 noteiktos termiņus, ja ārkārtas situācijas dēļ minētos termiņus nav iespējams ievērot. Šāds pagarinājums būtu vienlaicīgi jāpiemēro termiņiem, kas noteikti atbildības uzņemšanās pieprasījumu un atpakaļuzņemšanas paziņojumu nosūtīšanai un atbildēšanai uz tiem, kā arī termiņam, kurā pieteikuma iesniedzēju pārsūta uz atbildīgo dalībvalsti. Termiņi būtu jāpagarina neatkarīgi no tā, vai minētā regula dažās situācijās paredz īsākus termiņus.
- (52) Lai nodrošinātu reālu piekļuvi starptautiskās aizsardzības piešķiršanas procedūrai, ja pārsūtīšana nenotiek tādēļ, ka turpinās krīzes situācija, kam raksturīga masveida ierašanās, vai nepārvaramas varas situācija, vai ja pārsūtošā dalībvalsts neīsteno pārsūtīšanu, kad pieteikuma iesniedzējs ir pieejams pārsūtošās valsts kompetentajām iestādēm, būtu jānosaka maksimālais termiņš, kādā jāveic pārsūtīšana uz dalībvalsti, kas saskaras ar minēto situāciju. Minētajam maksimālajam termiņam nevajadzētu būt ilgākam par vienu gadu no atbildības uzņemšanās pieprasījuma vai no brīža, kad cita dalībvalsts apstiprinājusi atpakaļuzņemšanas paziņojumu vai no galīgā lēmuma pieņemšanas par pārsūtīšanas lēmuma pārsūdzību vai pārskatīšanu, ja tam ir apturošas sekas saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1351 43. panta 3. punktu. Minētais maksimālais termiņš neskar iespēju pagarināt termiņus, kādos jāveic pārsūtīšana, ievērojot minētās regulas 46. panta 2. punktu.
- (53) Lai nepieļautu, ka kopējā Eiropas patvēruma sistēma vairs nespēj funkcionēt tādēļ, ka masveida ierašanās notiek tik ārkārtējā apmērā un ar tādu intensitāti, ka, pat ja dalībvalstij ir labi sagatavota patvēruma, uzņemšanas un atgriešanas sistēma, ja situāciju nerisina visa Savienība kopumā, tā varētu radīt nopietnu risku, ka būs būtiski trūkumi attieksmē pret pieteikuma iesniedzējiem, vajadzētu būt iespējai šo dalībvalsti šajos ārkārtas izņēmuma apstākļos atbrīvot no tās pienākuma uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, ievērojot Regulas (ES) 2024/1351 16. panta 2. punktu un 38. panta 4. punktu. Tomēr, lai nodrošinātu to, ka šādas atkāpes piemērošana neizraisa papildu spiedienu uz dalībvalsti, kas saskaras ar minēto situāciju, attiecīgā atkāpe būtu jāpiemēro vienīgi ar atpakaļejošu datumu pieteikumiem, kas jau ir reģistrēti minētajā dalībvalstī četru mēnešu laikā pirms dienas, kurā tiek pieņemts Padomes istenošanas lēmums.
- (54) Ja saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1347 objektīvi apstākļi liecina, ka starptautiskās aizsardzības pieteikumi, ko iesniegušas pieteikuma iesniedzēju grupas no konkrētas izcelsmes valsts vai bijušās pastāvīgās dzīvesvietas, vai minētās valsts daļas, vai pamatojoties uz kritērijiem, kas izriet no minētās regulas, varētu būt pienācīgi pamatoti, gan atbildīgo iestāžu, gan attiecīgo pieteikuma iesniedzēju interesēs ir pēc iespējas ātrāk pabeigt pieteikuma izskatīšanu pēc būtības un ļaut ātri un efektīvi piešķirt starptautisko aizsardzību krīzes situācijā.
- (55) Pieteikuma iesniedzējiem, kuru pieteikumi tiek izskatīti saistībā ar šajā regulā paredzēto paātrināto procedūru, ir visas tiesības un garantijas, kādas pieteikuma iesniedzējiem pienākas saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1348, tostarp tiesības uz informāciju un efektīvu tiesisko aizsardzību.
- (56) Piemērojot Komisijas ieteikumu par paātrināto procedūru, intervijai pēc būtības nebūtu jānotiek, taču, ja rodas šaubas par to, vai pieteikuma iesniedzējs pieder pie minētajā ieteikumā noteikto personu kategorijas vai kategorijām un vai ir piemērojami izslēgšanas iemesli, šāda intervija varētu būt nepieciešama. Visos gadījumos procedūrai nevajadzētu ilgt vairāk par četrām nedēļām no pieteikuma iesniegšanas datuma. Ja dalībvalsts ir konstatējusi, ka pieteikuma iesniedzējs apdraud iekšējo drošību, minētajai dalībvalstij vajadzētu būt iespējai minētajam pieteikuma iesniedzējam nepiemērot paātrināto procedūru. Šādos apstākļos pieteikums būtu jāizskata saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1348 36. un 40. pantu.

- (57) Pieteikuma iesniedzējiem, kuru pieteikumi tiek izskatīti saistībā ar šajā regulā paredzēto paātrināto procedūru, saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1348 29. pantu būtu jāsaņem viņu statusu apliecināošs dokuments valodā, kuru viņi saprot vai par kuru ir pamats uzskatīt, ka viņi to saprot.
- (58) Dažādos paātrinātās procedūras piemērošanas posmos var apspriesties ar attiecīgajām Savienības aģentūrām, UNHCR un citām attiecīgām organizācijām.
- (59) Lai nodrošinātu pietiekamu sagatavotības līmeni krīzes situācijā, dalībvalstīm savos ārkārtas rīcības plānos būtu jāiekļauj pasākumi, kas vajadzīgi, lai reaģētu uz krīzes situāciju un to atrisinātu, tostarp pasākumi, kas vajadzīgi, lai pārvarētu problēmas kopējās Eiropas patvēruma sistēmas darbībā un aizsargātu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju un saņēmēju tiesības, kā arī veicinātu turpmāku noturību attiecīgajā dalībvalstī. Dalībvalstīm būtu arī jāizmanto visi instrumenti, kas pieejami atbilstīgi valsts un Savienības tiesību aktiem, tostarp, izmantojot prognozēšanas un agrīnās brīdināšanas instrumentus atbilstīgi Komisijas Ieteikumā (ES) 2020/1366⁽¹⁵⁾ paredzētajam ES mehānismam sagatavotībai ar migrāciju saistītām krīzēm un to pārvaldībai.
- (60) Neskarot minēto un attiecīgā gadījumā krīzes situācijā būtu jāmobilizē visi krīzes mehānismi, kas iekļauti rīkkopā, jo īpaši finansiālais un darbības atbalsts, ko var sniegt Savienības aģentūras, Savienības fondi un Savienības civilās aizsardzības mehānisms saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem. Pēc tam Komisijai tehniskā līmeņa migrācijas foruma kontekstā būtu jānodrošina koordinācija un informācijas apmaiņa ar citām platformām, kas ir būtiskas krīzes situācijas pārvaldībai, tostarp ES migrācijas sagatavotības un krīzes pārvaldības mehānisma tīklu saskaņā ar Ieteikumu (ES) 2020/1366 un integrēto krīzes situāciju politiskās reaģēšanas (IPCR) mehānismu.
- (61) Dalībvalsts, kas saskaras krīzes vai nepārvaramas varas situāciju, var lūgt Patvēruma aģentūru, Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras vai Eiropola atbalstu saskaņā ar to pilnvarām. Turklāt attiecīgā gadījumā Patvēruma aģentūra var piedāvāt palīdzību pēc savas iniciatīvas saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2303 16. panta 1. punkta d) apakšpunktu, savukārt Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra var piedāvāt palīdzību atgriešanas jomā saskaņā ar Regulas (ES) 2019/1896 48., 50., 52. un 53. pantu, vienojoties ar attiecīgo dalībvalsti, un Eiropols var piedāvāt palīdzību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/794⁽¹⁶⁾ 6. panta 1. punktu.
- (62) Lai atbalstītu dalībvalsti, kuras veic pārcelšanu kā solidaritātes pasākumu, būtu jāsniedz finansiāls atbalsts no ES budžeta, tostarp no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1147⁽¹⁷⁾ noteiktā tematiskā mehānisma.
- (63) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, nodrošināt patvēruma procedūru noteikumu un attiecīgā gadījumā solidaritātes noteikumu nepieciešamo pielāgošanu, lai garantētu, ka dalībvalstis spēj risināt krīzes un nepārvaramas varas situācijas patvēruma un migrācijas pārvaldības jomā Savienībā, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet rīcības mēroga un iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (64) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots LES un LESD, Dānija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā, un Dānijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro. Ņemot vērā to, ka šīs regulas 12. un 13. pants, kā arī 1.–6. pants, ciktāl tie attiecas uz atkāpēm 12. un 13. pantā, ir grozījumi tādā nozīmē, kā izklāstīts 3. pantā Nolīgumā starp Eiropas Kopienas un Dānijas Karalisti par kritērijiem un mehānismiem, lai noteiktu valsti, kas ir atbildīga par to patvēruma pieprasījumu izskatīšanu, kuri iesniegti Dānijā vai kādā citā Eiropas Savienības dalībvalstī, un par Eurodac sistēmu pirkstu nospiedumu salīdzināšanai, lai efektīvi piemērotu Dublīnas Konvenciju⁽¹⁸⁾, Dānijai grozījumu pieņemšanas brīdī vai 30 dienu laikā pēc tam ir jāpaziņo Komisijai par savu lēmumu īstenot vai neīstenot šādu grozījumu saturu.

⁽¹⁵⁾ Komisijas Ieteikums (ES) 2020/1366 (2020. gada 23. septembris) par ES mehānismu sagatavotībai ar migrāciju saistītām krīzēm un to pārvaldībai (OV L 317, 1.10.2020., 26. lpp.).

⁽¹⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/794 (2016. gada 11. maijs) par Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropolu) un ar kuru aizstāj un atceļ Padomes Lēmumus 2009/371/TI, 2009/934/TI, 2009/935/TI, 2009/936/TI un 2009/968/TI (OV L 135, 24.5.2016., 53. lpp.).

⁽¹⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1147 (2021. gada 7. jūlijs), ar ko izveido Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu (OV L 251, 15.7.2021., 1. lpp.).

⁽¹⁸⁾ OV L 66, 8.3.2006., 38. lpp.

- (65) Saskaņā ar 1. un 2. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots LES un LESD, un neskarot minētā protokola 4. pantu, Īrija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā un šī regula tai nav saistoša un nav jāpiemēro.
- (66) Attiecībā uz Islandi un Norvēģiju šīs regulas 12. un 13. pants, kā arī 1.–6. pants, ciktāl tie attiecas uz atkāpēm 12. un 13. pantā, ir jaunas tiesību normas jomā, uz kuru attiecas pielikums Nolīgumam starp Eiropas Kopienu un Islandes Republiku, un Norvēģijas Karalisti par kritērijiem un mehānismiem tās valsts noteikšanai, kas ir atbildīga par to patvēruma pieprasījumu izskatīšanu, kuri iesniegti kādā dalībvalstī vai Islandē, vai Norvēģijā⁽¹⁹⁾.
- (67) Attiecībā uz Šveici šīs regulas 12. un 13. pants, kā arī 1.–6. pants, ciktāl tie attiecas uz atkāpēm 12. un 13. pantā, ir akti vai pasākumi, kuri groza vai pilnveido 1. panta noteikumus Nolīgumā starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par kritērijiem un mehānismiem tās valsts noteikšanai, kas atbildīga par patvēruma pieprasījumi izskatīšanu, kuri iesniegti kādā dalībvalstī vai Šveicē⁽²⁰⁾.
- (68) Attiecībā uz Lihtenšteinu šīs regulas 12. un 13. pants, kā arī 1.–6. pants, ciktāl tie attiecas uz atkāpēm 12. un 13. pantā, ir akti vai pasākumi, kuri groza vai pilnveido 1. panta noteikumus Nolīgumā starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par kritērijiem un mehānismiem tās valsts noteikšanai, kas atbildīga par patvēruma pieteikumu izskatīšanu, kuri iesniegti kādā dalībvalstī vai Šveicē, un uz kuru ir atsauce 3. pantā Protokolā starp Eiropas Kopienu, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanu Nolīgumam starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par kritērijiem un mehānismiem, lai noteiktu valsti, kas ir atbildīga par to patvēruma pieprasījumu izskatīšanu, kuri iesniegti kādā dalībvalstī vai Šveicē⁽²¹⁾.

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

- Šī regula pievēršas ārkārtas krīzes situācijām, tostarp instrumentalizācijai, un nepārvaramas varas situācijām migrācijas un patvēruma jomā Savienībā, ieviešot pagaidu pasākumus. Tā paredz pastiprinātus solidaritātes un atbalsta pasākumus, kuru pamatā ir Regula (ES) 2024/1351, vienlaikus nodrošinot taisnīgu atbildības sadali, un īpašus pagaidu noteikumus, kas atkāpjas no Regulās (ES) 2024/1351 un (ES) 2024/1348 paredzētajiem noteikumiem.
- Pagaidu pasākumi, kas pieņemti, ievērojot šo regulu, atbilst nepieciešamības un samērīguma prasībām, ir piemēroti izvirzīto mērķu sasniegšanai un nodrošina starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju un saņēmēju tiesību aizsardzību, un atbilst dalībvalstu pienākumiem, kas izriet no Hartas, starptautiskajām tiesībām un Savienības *acquis* patvēruma jomā. Šī regula neskar pamatprincipus un pamata garantijas, kas noteikti ar tiesību aktiem, attiecībā uz kuriem, ievērojot šo regulu, var noteikt atkāpes.
- Pasākumus, kas pieņemti, ievērojot šo regulu, piemēro tikai tai apmērā, ko neizbēgami prasa situācijas ārkārtas raksturs, pagaidu un ierobežotā veidā un tikai ārkārtas apstākļos. Dalībvalstis var piemērot IV nodaļā paredzētos pasākumus un gūt labumu no III nodaļā paredzētajiem pasākumiem tikai pēc pieprasījuma un, neskarot 10. panta 5. punktu, tādā apmērā, kāds paredzēts 4. panta 3. punktā minētajā Padomes īstenošanas lēmumā.

- Šajā regulā krīzes situācija ir:

⁽¹⁹⁾ OV L 93, 3.4.2001., 40. lpp.

⁽²⁰⁾ OV L 53, 27.2.2008., 5. lpp.

⁽²¹⁾ OV L 160, 18.6.2011., 39. lpp.

- a) ārkārtas situācija, kad trešās valsts valstspiederīgie vai bezvalstnieki masveidā ierodas kādā dalībvalstī pa sauszemi, gaisu vai jūru, tostarp tādas personas, kuras ir izkāpušas krastā pēc meklēšanas un glābšanas operācijām, un kad situācija pēc sava mēroga un būtības ir tāda, ka ņemot vērā *inter alia* dalībvalsts iedzīvotāju skaitu, IKP un ģeogrāfiskās īpatnības, tostarp teritorijas lielumu, dalībvalsts labi sagatavotā patvēruma, uzņemšanas, tostarp tās bērnu aizsardzības dienestus, vai atgriešanas sistēma tiek padarīta darbotiesnspējīga, tostarp situācijas dēļ vietējā vai reģionālā līmenī, tādā mērā, ka varētu rasties nopietnas sekas kopējās Eiropas patvēruma sistēmas darbībai; vai
- b) instrumentālizācijas situācija, kad kāda trešā valsts vai naidīgi noskaņots nevalstiskais aktors veicina vai atvieglo trešo valstu valstspiederīgo vai bezvalstnieku pārvietošanos ārējo robežu vai kādas dalībvalsts virzienā ar mērķi destabilizēt Savienību vai dalībvalsti, un kad šādas darbības var apdraudēt būtiskas dalībvalsts funkcijas, tostarp likumības un kārtības uzturēšanu vai valsts drošības aizsardzību.

Dalībvalstis var lūgt atļauju piemērot III un IV nodaļā uzskaitītos pasākumus, jo īpaši, ja ir negaidīts ievērojams ar starptautiskās aizsardzības pieteikumiem saistīto lietu skaita pieaugums pie ārējām robežām. Instrumentālizācijas situācijā dalībvalstis var piemērot atkāpes, kas ir paredzētas 4. panta 3. punktā minētajā Padomes īstenošanas lēmumā, tikai attiecībā uz tiem trešo valstu valstspiederīgajiem vai bezvalstniekiem, kuri ir instrumentālizēti un kuri ir vai nu aizturēti vai atrasti ārējās robežas tuvumā, proti, pie dalībvalsts sauszemes robežām, tostarp upju un ezeru robežām, pie jūras robežām un tās lidostās, upju ostās, jūras ostās un ezeru ostās, ar noteikumu, ka tās nav iekšējas robežas, saistībā ar neatļautu robežas šķērsošanu pa sauszemi, jūru vai gaisu, vai kuri ir izkāpuši krastā pēc meklēšanas un glābšanas operācijām, vai kuri ir paši pieteikušies robežšķērsošanas vietās.

5. Šajā regulā nepārvarama vara ir neierasti un neparedzami apstākļi, kuri nav dalībvalsts kontrolē un no kuru sekām, neraugoties uz pienācīgu rūpību, nebūtu bijis iespējams izvairīties, un kuri liedz minētajai dalībvalstij izpildīt Regulā (ES) 2024/1351 un Regulā (ES) 2024/1348 noteiktos pienākumus.

II NODAĻA PĀRVALDĪBA

2. pants

Dalībvalsts pamatots pieprasījums

1. Ja kāda dalībvalsts uzskata, ka tā atrodas krīzes vai nepārvaramas varas situācijā, tā, ņemot vērā minētos ārkārtas apstākļus, var iesniegt Komisijai pamatotu pieprasījumu, lai gūtu labumu no solidaritātes pasākumiem, kas ļautu pienācīgi pārvaldīt minēto situāciju, un lai pieļautu iespējamās atkāpes no attiecīgajiem noteikumiem par patvēruma procedūru, vienlaikus nodrošinot pieteikuma iesniedzēju pamattiesību ievērošanu.

2. Šā panta 1. punktā minētajā pamatotajā pieprasījumā iekļauj:

a) aprakstu par to:

- i) kā 1. panta 4. punkta a) apakšpunktā minētās krīzes situācijas dēļ dalībvalsts patvēruma un uzņemšanas sistēma, tostarp tās bērnu aizsardzības dienestus, ir kļuvusi darbotiesnspējīga, kā arī par to, kādi pasākumi jau ir veikti situācijas pārvarēšanai, un pamatojumu, kas parāda, ka minētā sistēma, neraugoties uz labo sagatavotību un uz jau veiktajiem pasākumiem, nespēj pārvarēt šo situāciju; vai
- ii) kā dalībvalsts saskaras ar 1. panta 4. punkta b) apakšpunktā minēto instrumentālizācijas situāciju, kas apdraud būtiskas tās funkcijas, tostarp likumības un kārtības uzturēšanu vai savas valsts drošības aizsardzību; vai
- iii) kā dalībvalsts saskaras ar neierasti un neparedzamiem apstākļiem, kuri nav tās kontrolē un no kuru sekām, neraugoties uz pienācīgu rūpību, nevarēja izvairīties un kā šī nepārvaramas varas situācija liedz tai izpildīt savus pienākumus, kas noteikti Regulas (ES) 2024/1348 27. pantā, 45. panta 1. punktā un 51. panta 2. punktā un Regulas (ES) 2024/1351 39., 40., 41. un 46. pantā;

b) attiecīgā gadījumā 8. panta 1. punktā paredzēto solidaritātes pasākumu veidu un līmeni, ko tā uzskata par vajadzīgu;

- c) attiecīgā gadījumā 10.–13. pantā paredzētās atkāpes, ko tā uzskata par vajadzīgām; un
- d) ja dalībvalsts pieprasa piemērot 11. panta 6. punktā paredzēto atkāpi, – to, vai tā plāno noteikt, ka robežprocedūru nepiemēro konkrētām pieteikuma iesniedzēju kategorijām, kā minēts panta 7. punkta a) vai b) apakšpunktā, vai ka robežprocedūru pārtrauc piemērot konkrētām pieteikuma iesniedzēju kategorijām pēc individuāla novērtējuma, kā paredzēts minētā panta 9. punktā.

3. pants

Komisijas Īstenošanas lēmums, ar ko konstatē krīzes vai nepārvaramas varas situāciju

1. Pēc 2. pantā minētā pamatotā pieprasījuma iesniegšanas Komisija ciešā sadarbībā ar pieprasījuma iesniedzēju dalībvalsti un apspriežoties ar attiecīgajām Savienības aģentūrām un starptautiskajām organizācijām, jo īpaši UNHCR un IOM, ātri novērtē situāciju un, ja ir izpildīti 1. pantā izklāstītie nosacījumi, pieņem šā panta 8. punktā minēto īstenošanas lēmumu.
2. Komisija var arī pieņemt ieteikumu par paātrinātas procedūras piemērošanu starptautiskās aizsardzības piešķiršanai dažām pieteikuma iesniedzēju kategorijām, kā minēts 14. pantā.
3. Komisija nekavējoties informē Eiropas Parlamentu, Padomi un dalībvalstis par to, ka tā veic 1. punktā minēto novērtējumu.
4. Novērtējot, vai dalībvalsts saskaras ar šīs regulas 1. panta 4. punkta b) apakšpunktā minēto instrumentālizācijas situāciju, Komisija cita starpā novērtē:
 - a) vai trešā valsts vai naidīgi noskaņots nevalstiskais aktors veicina trešo valstu valstspiederīgo vai bezvalstnieku pārvietošanos uz Savienību;
 - b) vai dalībvalsts sniegtā informācija pienācīgi parāda to, ka jebkādu darbību, uz kurām attiecas a) apakšpunkts, mērķis ir destabilizēt Savienību vai attiecīgo dalībvalsti;
 - c) vai ir novērojams negaidīts ievērojams ar starptautiskās aizsardzības pieteikumiem saistīto lietu skaita pieaugums pie ārējām robežām vai attiecīgajā dalībvalstī, salīdzinājumā ar vidējo pieteikumu skaitu;
 - d) vai uz sekām, ko instrumentālizācijas situācija rada attiecīgās dalībvalsts migrācijas un patvēruma sistēmai, nevar pietiekamā mērā reaģēt ar pasākumiem, kas ir ietverti rīkkopā saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1351 6. panta 3. punktu.
5. Komisija, ņemot vērā 2. pantā minēto pamatoto pieprasījumu un sniegto informāciju, un rādītājus par attiecīgo dalībvalsti, kas minēti Regulas (ES) 2024/1351 9. pantā, nosaka, vai ir izpildīti 1. pantā minētie nosacījumi attiecībā uz situāciju, ar kuru saskaras dalībvalsts. Komisija novērtē pamatotajā pieprasījumā sniegto informāciju, salīdzinot to ar situāciju, kāda attiecīgajā dalībvalstī bija iepriekšējos divos mēnešos, un ar vispārējo situāciju Savienībā.
6. Komisija jo īpaši nosaka:
 - a) vai trešo valstu valstspiederīgo vai bezvalstnieku masveida ierašanās dēļ pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts patvēruma, uzņemšanas, tostarp bērnu aizsardzības dienestu, vai migrācijas sistēma, neraugoties uz tās labo sagatavotību un uz jau veiktajiem pasākumiem, ir kļuvusi darbotiesnespējīga, padarot minēto dalībvalsti par nespējīgu pārvarēt šo situāciju, un vai tas varētu radīt nopietnas sekas kopējās Eiropas patvēruma sistēmas darbībai;
 - b) vai dalībvalsts saskaras ar 1. panta 4. punkta b) apakšpunktā minēto instrumentālizācijas situāciju, pret ko jāvērsas ar nepieciešamiem un samērīgiem pasākumiem, kuri ir paredzēti šajā regulā;
 - c) vai dalībvalsts saskaras ar neierastiem un neparedzamiem apstākļiem, kuri nav tās kontrolē un no kuru sekām, neraugoties uz pienācīgu rūpību, nevarēja izvairīties un kā šāda nepārvaramas varas situācija liedz tai izpildīt savus pienākumus, kas noteikti Regulas (ES) 2024/1348 27. pantā, 51. panta 2. punktā, 60. panta 1. punktā un Regulas (ES) 2024/1351 39., 40., 41. un 46. pantā.

7. Pieņemot šā panta 8. punktā minēto īstenošanas lēmumu, Komisija norāda, kāpēc uz instrumentālizācijas situāciju nevar pietiekamā mērā reaģēt ar pasākumiem, kas izklāstīti rīkkopā saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1351 6. panta 3. punktu.

8. Ja Komisija, ievērojot šā panta 5. punktu, nosaka, ka 1. punktā minētais novērtējums apliecina, ka pastāv 1. pantā noteiktie nosacījumi, ņemot vērā pamatoto pieprasījumu, kā minēts 2. pantā, un sniegto informāciju un rādītājus par attiecīgo dalībvalsti, kas minēti Regulas (ES) 2024/1351 9. pantā, Komisija nekavējoties un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā pēc divām nedēļām no šīs regulas 2. pantā minētā pamatotā pieprasījuma iesniegšanas pieņem īstenošanas lēmumu, kurā nosaka, vai pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts atrodas šīs regulas 1. panta 4. punkta a) vai b) apakšpunktā minētajā krīzes situācijā vai nepārvaramas varas situācijā. Komisija īstenošanas lēmumu nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei.

4. pants

Komisijas priekšlikums un Padomes īstenošanas lēmums, kas atļauj atkāpes un ievieš solidaritātes pasākumus

1. Vienlaikus ar 3. pantā minētā Komisijas īstenošanas lēmuma pieņemšanu Komisija vajadzības gadījumā iesniedz priekšlikumu Padomes īstenošanas lēmumam. Komisija uzreiz informē Eiropas Parlamentu par minēto priekšlikumu.

2. Komisijas priekšlikums Padomes īstenošanas lēmumam, kas minēts 1. punktā, nodrošina, ka tiek ievēroti nepieciešamības un samērīguma principi, un tas iekļauj:

- a) attiecīgā gadījumā konkrētas 10.–13. pantā minētās atkāpes, kuras būtu jāļauj attiecīgajai dalībvalstij piemērot;
- b) attiecīgā gadījumā, ja dalībvalsts saskaras ar krīzes situāciju, pēc apspriešanās ar dalībvalsti – solidaritātes reaģēšanas plāna projektu, kas nodrošina ieguldītāju dalībvalstu pilnīgu rīcības brīvību izvēlēties no solidaritātes pasākumu veidiem, un tas iekļauj:
 - i) attiecīgā gadījumā kopējā pārceļšanas iemaksu summa, kas vajadzīga, lai risinātu krīzes situāciju;
 - ii) attiecīgā gadījumā pārējie attiecīgie solidaritātes pasākumi, kas minēti 8. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā, un šādu pasākumu vajadzīgais līmenis, lai risinātu konkrēto krīzes situāciju;
 - iii) attiecīgā gadījumā kopējā solidaritātes pasākumiem paredzētā summa, kas jāsaņem no solījumiem, kuri pieejami ikgadējā solidaritātes rezervē;
 - iv) ja solījumi, kuri pieejami ikgadējā solidaritātes rezervē, nenosedz šā apakšpunkta i) un ii) punktā konstatētās vajadzības, solidaritātes reaģēšanas plāns arī paredz papildu solījumus, kas vajadzīgi šādu vajadzību segšanai; un
 - v) indikatīvie katras dalībvalsts ieguldījumi, lai veiktu taisnīgu savu iemaksu daļu, kas aprēķināta saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1351 66. pantā noteikto atsaucēs koeficientu; un
- c) ja dalībvalsts saskaras ar 1. panta 4. punkta b) apakšpunktā minēto krīzes situāciju, – to trešo valstu valstspiederīgo vai bezvalstnieku identifikāciju, uz kuriem minētā situācija attiecas.

Nosakot dalībvalsts solidaritātes vajadzības, Komisija ņem vērā, vai attiecīgā dalībvalsts jau gūst labumu, ievērojot Regulas (ES) 2024/1351 58. un 59. pantu.

Ja dalībvalsts 2. pantā minētajā pamatotajā pieprasījumā uzskata, ka pārceļšana ir primārais vai vienīgais solidaritātes pasākums situācijas risināšanai, Komisija to ņem vērā savā priekšlikumā, neskarot ieguldītāju dalībvalstu rīcības brīvību izvēlēties no solidaritātes pasākumu veidiem.

3. Padome novērtē Komisijas priekšlikumu Padomes īstenošanas lēmumam, kas minēts 1. punktā, un divu nedēļu laikā no minētā priekšlikuma saņemšanas pieņem īstenošanas lēmumu, ar ko dalībvalstij atļauj piemērot 10.–13. pantā paredzētās atkāpes un ar ko izveido šā panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto solidaritātes reaģēšanas plānu, tostarp solidaritātes pasākumus, ko dalībvalsts var izmantot, lai risinātu situāciju.

4. Attiecīgā gadījumā, pieņemot 1. punktā minēto priekšlikumu Padomes īstenošanas lēmumam, Komisija var pieņemt ieteikumu par paatrinātas procedūras piemērošanu starptautiskās aizsardzības piešķiršanai dažām pieteikuma iesniedzēju kategorijām, kā minēts 14. pantā.

5. Padomes īstenošanas lēmums nodrošina, ka tiek ievēroti nepieciešamības un samērīguma principi, izklāsta tā pamatojumu, un nosaka dienu, no kuras var piemērot 10.–13. pantā noteiktās atkāpes, kā arī to piemērošanas laikposmu saskaņā ar 5. pantu. Padomes īstenošanas lēmumā:

a) attiecīgā gadījumā nosaka konkrētas 10.–13. pantā minētās atkāpes, kuras dalībvalstij ir atļauts piemērot;

b) attiecīgā gadījumā izveido solidaritātes reaģēšanas plānu, un tas iekļauj:

i) kopējā pārceļšanas iemaksu summa, kas vajadzīga, lai risinātu krīzes situāciju, pilnībā ņemot vērā Komisijas novērtējumu;

ii) pārējie attiecīgie solidaritātes pasākumi, kas minēti 8. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā, un šādu pasākumu vajadzīgais līmenis, lai risinātu krīzes situāciju;

iii) kopējā solidaritātes pasākumiem paredzētā summa, kas jāsaņem no ikgadējās solidaritātes rezerves;

iv) papildu solījumi, kas vajadzīgi, lai segtu vajadzības krīzes situācijas risināšanai, ja nepietiek ar ikgadējā solidaritātes rezervē esošajiem solījumiem;

v) konkrēti katras dalībvalsts ieguldījumi, kas ir absolūti taisnīgi obligāto iemaksu daļai, kura ir aprēķināta saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1351 66. pantā noteikto atsaucēs koeficientu;

c) ja attiecīgā dalībvalsts saskaras ar 1. panta 4. punkta b) apakšpunktā minēto krīzes situāciju, – identificē trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus, uz kuriem minētā situācija attiecas.

Padome īstenošanas lēmumu uzreiz nosūta Eiropas Parlamentam un Komisijai.

5. pants

Ilgums

1. Neskarot šā panta 3. punktu, 4. panta 3. punktā minētajā Padomes īstenošanas lēmumā noteikto atkāpju un solidaritātes pasākumu piemērošanas termiņš ir trīs mēneši. Ja vien minēto lēmumu neatceļ, ievērojot 6. panta 3. punktu, minēto termiņu var pagarināt vienu reizi par trim mēnešiem, ja Komisija apstiprina, ka krīzes vai nepārvaramas varas situācija turpinās.

2. Pēc šā panta 1. punktā minētā termiņa beigām un pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma Komisija var iesniegt priekšlikumu jaunam Padomes īstenošanas lēmumam, ar kuru groza vai pagarina konkrētās atkāpes vai 4. panta 5. punktā minēto solidaritātes reaģēšanas plānu uz laiku, kas nepārsniedz trīs mēnešus. Ja vien minēto lēmumu neatceļ, ievērojot 6. panta 3. punktu, minēto termiņu var pagarināt vienu reizi par trim mēnešiem, ja Komisija apstiprina krīzes vai nepārvaramas varas situācijas turpināšanos. Piemēro 4. panta 3. un 5. punktu.

3. Dalībvalstis, kas saskaras ar krīzes vai nepārvaramas varas situāciju, piemēro 10.–13. pantu ne ilgāk, nekā tas ir absolūti nepieciešams, lai risinātu situāciju, un jebkurā gadījumā ne ilgāk par laiku, kas noteikts 4. panta 3. punktā minētajā Padomes īstenošanas lēmumā. Kopējais pasākumu piemērošanas ilgums nepārsniedz krīzes vai nepārvaramas varas situācijas ilgumu un tā maksimālais ilgums ir 12 mēneši.

6. pants

Uzraudzība

1. Komisija un Padome pastāvīgi uzrauga, vai turpinās krīzes situācija vai nepārvaramas varas situācija, kas konstatēta 3. panta 8. punktā minētajā Komisijas īstenošanas lēmumā.

2. Komisija īpašu uzmanību pievērš pamattiesību un humanitāro standartu ievērošanai, un var lūgt Patvēruma aģentūru sākt īstenot konkrētu uzraudzību, ievērojot Regulas (ES) 2021/2303 15. panta 2. punktu.

3. Ja Komisija uzskata, ka apstākļi, kuru dēļ radusies krīzes vai nepārvaramas varas situācija, vairs nepastāv, tā ierosina atcelt 4. panta 3. punktā minēto Padomes īstenošanas lēmumu. Ja Komisija, pamatojoties uz attiecīgo informāciju, to uzskata par lietderīgu, tā ierosina pieņemt jaunu Padomes īstenošanas lēmumu, ar ko atļauj grozīt vai pagarināt pasākumus, kā noteikts saskaņā ar 5. panta 2. punktu.

4. Komisija reizi trijos mēnešos pēc 4. panta 3. punktā minētā Padomes īstenošanas lēmuma stāšanās spēkā ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par minētā lēmuma piemērošanu, jo īpaši par krīzes vai nepārvaramas varas situācijas noregulēšanai veikto pasākumu efektivitāti, un nosaka vai situācija turpinās un vai pasākumi joprojām ir nepieciešami un samērīgi.

7. pants

ES Solidaritātes koordinators

ES solidaritātes koordinators, kas izveidots ar Regulas (ES) 2024/1351 15. pantu un 60. pantu, papildus minētajos pantos uzskaitītajiem uzdevumiem:

- a) atbalsta pārcelšanas darbības no attiecīgās dalībvalsts uz ieguldītāju dalībvalsti saskaņā ar šo regulu;
- b) dalībvalstu vidū veicina sagatavotības, sadarbības un noturības kultūru patvēruma un migrācijas jomā, tostarp ar paraugprakses apmaiņu.

Šajā nolūkā ES solidaritātes koordinators aktuālo informāciju sniedz ES migrācijas sagatavotības un krīzes pārvaldības mehānisma tīkls attiecīgajos migrācijas sagatavotības un krīzes plāna posmos, ievērojot Ieteikumu (ES) 2020/1366 tā sākotnējā redakcijā.

ES solidaritātes koordinators reizi divās nedēļās sniedz ziņojumu par stāvokli pārcelšanas mehānisma īstenošanā un darbībā. Minēto ziņojumu nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei.

III NODAĻA

KRĪZES SITUĀCIJĀ PIEMĒROJAMIE SOLIDARITĀTES PASĀKUMI

8. pants

Solidaritātes un atbalsta pasākumi krīzes situācijā

1. Dalībvalstis, kas saskaras ar krīzes situāciju, 2. pantā minētajā pamatotajā pieprasījumā var prasīt šādus ieguldījumu veidus:

- a) pārcelšanas, kas veicamas saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1351 67. un 68. pantā izklāstītajām procedūrām:
 - i) lai pārceltu starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzējus;
 - ii) ja par to ir divpusēji vienojušās attiecīgā ieguldītāja un labuma guvēja dalībvalsts, – lai pārceltu starptautiskās aizsardzības saņēmējus, kuriem starptautiskā aizsardzība piešķirta mazāk nekā trīs gadus pirms tika pieņemts Padomes īstenošanas akts, ar kuru izveido ikgadējo solidaritātes rezervi;
- b) finanšu iemaksas, kuru mērķis ir darbības, kas attiecas uz krīzes situācijas risināšanu attiecīgajā dalībvalstī vai attiecīgajās trešās valstīs, pilnībā ievērojot cilvēktiesības, un kuras citām dalībvalstīm ir jānodrošina, ievērojot Regulas (ES) 2024/1351 64. pantu;
- c) alternatīvi solidaritātes pasākumi, kas minēti Regulas (ES) 2024/1351 56. panta 2. punkta c) apakšpunktā un kas ir īpaši vajadzīgi, lai risinātu krīzes situāciju, un saskaņā ar minētās regulas 65. panta 2. un 3. punktu; šādus pasākumus uzskata par finansiālu solidaritāti, un to faktisko vērtību nosaka, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem.

2. Īstenojot šā panta 1. punkta a) apakšpunktā minētās pārceļšanas, dalībvalstis pirmām kārtām apsver neaizsargātu personu pārceļšanu saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1351 60. pantu.

9. pants

Atbildības izlīdzināšana

1. Ja papildu pārceļšanas solījumi, kas izklāstīti 4. panta 3. punktā minētajā Padomes īstenošanas lēmumā, un solījumi, kas pieejami ikgadējā solidaritātes rezervē, nesasniedz pārceļšanas vajadzības, kas apzinātas minētajā Padomes īstenošanas lēmumā:

- a) ieguldītājas dalībvalstis uzņemas atbildību – līdz 100 % apmērā no pārceļšanas vajadzībām, kas apzinātas ar Padomes īstenošanas lēmumu izveidotajā solidaritātes reaģēšanas plānā – par starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, attiecībā uz kuriem tā dalībvalsts, kas saskaras ar krīzes situāciju, ir noteikta kā atbildīgā;
- b) piemērojot šīs daļas a) apakšpunktu, vajadzības gadījumā ieguldītājas dalībvalstis uzņemas atbildību, kas pārsniedz tām paredzēto taisnīgo daļu, atkāpjoties no Regulas (ES) 2024/1351 63. panta 7. punkta trešās daļas;
- c) piemērojot šīs daļas a) un b) apakšpunktu, Regulas (ES) 2024/1351 63. panta 6., 8. un 9. punktu piemēro *mutatis mutandis*.

Ja Direktīvu 2001/55/EK aktivizē attiecībā uz to pašu situāciju, kas ir minēta 1. panta 4. punkta a) apakšpunktā, un dalībvalstis piemērošanas sākuma brīdī vienojas nepiemērot minētās direktīvas 11. pantu, šajā pantā noteikto obligāto izlīdzināšanu nepiemēro. Ja 4. panta 3. punktā minētais Padomes īstenošanas lēmums attiecīgajai dalībvalstij atļauj piemērot 13. pantu, šajā pantā noteikto obligāto izlīdzināšanu nepiemēro.

2. Ja šā panta 1. punkta piemērošana nav pietiekama, lai segtu 100 % no pārceļšanas vajadzībām, kas apzinātas 4. panta 3. punktā minētajā Padomes īstenošanas lēmumā, vēlreiz steidzamības kārtā tiek sasaukts augsta līmeņa ES solidaritātes forums saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1351 13. panta 4. punktu un ievērojot procedūru, kas izklāstīta minētās regulas 57. pantā.

3. Labuma guvēja dalībvalsts var lūgt, lai pārējās dalībvalstis uzņemtos atbildību par to starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanu, par kuriem labuma guvēja dalībvalsts ir noteikta par atbildīgo, pārceļšanas vietā saskaņā ar procedūru, kas izklāstīta Regulas (ES) 2024/1351 69. pantā.

4. Ja ieguldītājas dalībvalsts atbildībā ir nonākuši pieteikumi, kas pārsniedz tās taisnīgo daļu saskaņā ar šā panta 1. punkta b) apakšpunktu vai 13. pantu, tai ir tiesības:

- a) attiecībā uz turpmākajiem solidaritātes ieguldījumiem nākamajos ikgadējos ciklos saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1351 proporcionāli no tai paredzētās taisnīgās daļas atskaitīt attiecīgo pieteikumu skaitu, par tik, cik minētā dalībvalsts piecu gadu laikposmā ir ieguldījusi vairāk par tai paredzēto taisnīgo daļu;
- b) attiecībā uz turpmākajiem solidaritātes ieguldījumiem, kas izklāstīti saskaņā ar 4. panta 3. punktu pieņemtajā Padomes īstenošanas lēmumā, no tai paredzētās taisnīgās daļas atskaitīt attiecīgo pieteikumu skaitu, par tik, cik minētā dalībvalsts ir ieguldījusi vairāk par tai paredzēto taisnīgo daļu; šādu samazinājumu var pieprasīt tikai piecu gadu laikā no dienas, kad vairs nav spēkā Padomes īstenošanas lēmums, kas lika dalībvalstij pārsniegt tai paredzēto taisnīgo daļu.

5. Ja dalībvalsts ir iecerējusi izmantot 4. punktā paredzēto iespēju, tā attiecīgi par to paziņo Komisijai. Paziņojumā norāda to pieteikumu skaitu, par kuriem dalībvalsts ir uzņēmusies atbildību, pārsniedzot tai paredzēto taisnīgo daļu, un samazinājumu, ko tā plāno piemērot nākamajos ikgadējos ciklos saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1351 vai saskaņā ar 4. panta 3. punktu pieņemtā Padomes īstenošanas lēmuma īstenošanas laikā.

Ja Komisija, pabeidzot pirmajā daļā minētā paziņojuma izskatīšanu, apstiprina, ka attiecīgā dalībvalsts ir ieguldījusi vairāk par tai paredzēto taisnīgo daļu, Komisija ar īstenošanas aktu atļauj attiecīgajai dalībvalstij no tai paredzētās taisnīgās daļas atskaitīt attiecīgo pieteikumu skaitu, par tik, cik minētā dalībvalsts ir ieguldījusi vairāk par tai paredzēto taisnīgo daļu: nākamajos ikgadējos ciklos saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1351; vai, ja tiek īstenots saskaņā ar 4. panta 3. punktu pieņemtais Padomes īstenošanas lēmums, šā panta 4. punkta b) apakšpunktā minētajā laikposmā, lai atbalstītu citu dalībvalsti; vai kad jāveic atbildības izlīdzināšana, ievērojot šā panta 1. punkta b) apakšpunktu.

6. Ja citu dalībvalstu solidaritātes vajadzības, kas nāk par labu dalībvalstīm, ievērojot Regulas (ES) 2024/1351 58. vai 59. pantu, nevar apmierināt tādēļ, ka dalībvalsts, kas saskaras ar krīzes situāciju, izmanto solījumus, kuri, ievērojot šā panta 4. panta 5. punkta b) apakšpunktu, ir pieejami no ikgadējās solidaritātes rezerves, steidzamības kārtā tiek atkārtoti sasaukts augsta līmeņa ES solidaritātes forums saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1351 13. pantu un ievērojot minētās regulas 57. pantā noteikto procedūru.

7. Ja 4. panta 3. punktā minētajā Padomes īstenošanas lēmumā iekļauto pasākumu, kuri vajadzīgi, lai atbalstītu dalībvalsti, kas saskaras ar krīzes situāciju, rezultātā kāda cita dalībvalsts uzskata, ka tā izjūt migrācijas spiedienu vai saskaras ar ievērojamu migrācijas situāciju Regulas (ES) 2024/1351 2. panta attiecīgi 24) un 25) punkta nozīmē, vai ka tā saskaras ar krīzes situāciju, attiecīgā dalībvalsts var pieprasīt, lai tiktu veikti solidaritātes pasākumi, lai pilnībā vai daļēji tiktu samazināti tās solidaritātes ieguldījumi saskaņā ar minēto regulu vai solidaritātes un atbalsta pasākumi saskaņā ar šo regulu.

Novērtējot dalībvalsts pamatoto pieprasījumu, kas minēts šīs regulas 2. pantā, Komisija papildus informācijai, kas izklāstīta Regulas 2024/1351 9. un 10. pantā, ņem vērā arī to, vai minētā dalībvalsts ir uzņēmusies atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanu, pārsniedzot tai paredzēto taisnīgo daļu.

IV NODAĻA

ATKĀPES

10. pants

Starptautiskās aizsardzības pieteikumu reģistrēšana krīzes vai nepārvaramas varas situācijās

1. Krīzes vai nepārvaramas varas situācijā, atkāpjoties no Regulas (ES) 2024/1348 27. panta, dalībvalsts, kas saskaras ar šādu situāciju, pieteikumus, kas pausti laikposmā, kad tiek piemērots šis punkts, var reģistrēt ne vēlāk kā četras nedēļas pēc minēto pieteikumu iesniegšanas.

2. Piemērojot 1. punktu, attiecīgā dalībvalsts prioritārā kārtā reģistrē pieteikumus, kurus iesniegušas personas ar īpašām uzņemšanas vajadzībām, kā definēts Direktīvā (ES) 2024/1346, un nepilngadīgie un viņu ģimenes locekļi.

3. Piemērojot 1. punktu, dalībvalstis var prioritārā kārtā reģistrēt arī tos pieteikumus, kuri varētu būt pienācīgi pamatoti.

4. Regulas 1. panta 4. punkta a) apakšpunktā minētajā krīzes situācijā šā panta 1. punktā minēto atkāpi var piemērot tikai laikposmā, kas noteikts 4. panta 3. punktā minētajā sākotnējā Padomes īstenošanas lēmumā, nevis kādu turpmāku pagarinājumu laikā, kuri tam noteikti, ievērojot 5. panta 1. vai 2. punktu.

5. Saskaņā ar Direktīvas (ES) 2024/1346 3. pantu un Regulu (ES) 2024/1348 dalībvalstis nodrošina, ka pieteikuma iesniedzēji efektīvā veidā ir spējīgi piekļūt un īstenot savas tiesības, ko nodrošina ar minētajiem instrumentiem, tiklīdz viņi pauž pieteikumu, neatkarīgi no tā, kad notiek reģistrācija. Attiecīgā dalībvalsts trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus pienācīgi informē tajā valodā, kuru viņi saprot vai kuru var pamatoti uzskatīt par viņiem saprotamu, par piemēroto pasākumu, par to, kur atrodas reģistrācijas vietas, ieskaitot robežšķērsošanas vietas, kas ir pieejamas starptautiskās aizsardzības pieteikuma reģistrēšanai un iesniegšanai, un par pasākuma ilgumu.

6. Iesniedzot 2. panta 1. punktā minēto pamatoto pieprasījumu, dalībvalsts var paziņot Komisijai, ka tā uzskata par nepieciešamu piemērot šā panta 1. pantā minēto atkāpi pirms tai ir atļauts to darīt 4. panta 3. punktā minētajā Padomes īstenošanas lēmumā, un norāda precīzus iemeslus, kāpēc ir jārikojas tūlīt.

Šādā gadījumā attiecīgā dalībvalsts šā panta 1. pantā minēto atkāpi var piemērot laikposmā, kas nepārsniedz 10 dienas, sākot no nākamās dienas pēc pieprasījuma iesniegšanas dienas, ja vien 4. panta 3. punktā minētais Padomes īstenošanas lēmums attiecīgajai dalībvalstij neatļauj turpināt piemērot minēto atkāpi.

7. Starptautiskās aizsardzības pieteikumu reģistrācijas termiņa pagarināšana neskar pienākumus ievērot termiņus, kas izklāstīti Regulas (ES) 2024/1358 15. panta 1. punkta b) apakšpunktā.

11. pants

Pasākumi, kas ir piemērojami attiecībā uz patvēruma procedūru uz robežas krīzes vai nepārvaramas varas situācijā

1. Krīzes vai nepārvaramas varas situācijā dalībvalstis attiecībā uz šā panta piemērošanas laikposmā paustajiem pieteikumiem var atkāpties no Regulas (ES) 2024/1348 51. panta 2. punkta, pagarinot maksimālo robežprocedūrā pieļaujamo pieteikuma izskatīšanas ilgumu, kas noteikts minētajā pantā, par papildu laikposmu, kas nepārsniedz sešas nedēļas. Šo laikposmu neizmanto papildus tam laikposmam, kas minēts minētās regulas 51. panta 2. punkta trešajā daļā.
 2. Šīs regulas 1. panta 4. punkta a) apakšpunktā minētajā krīzes situācijā vai nepārvaramas varas situācijā, atkāpjoties no Regulas (ES) 2024/1348 45. panta 1. punkta, dalībvalstīm var neprasīt robežprocedūrā izskatīt pieteikumus, ko pauduši minētās regulas 42. panta 1. punkta j) apakšpunktā minētie pieteikuma iesniedzēji, ja attiecīgās dalībvalsts ārkārtas rīcības plānā paredzētie pasākumi, kas minēti Direktīvas (ES) 2024/1346 32. pantā, nav pietiekami, lai pārvarētu minēto situāciju.
 3. Regulas 1. panta 4. punkta a) apakšpunktā minētajā krīzes situācijā, atkāpjoties no Regulas (ES) 2024/1348 45. panta 1. punkta, dalībvalstis 42. panta 1. punkta j) apakšpunktā paredzēto robežvērtību var samazināt līdz 5 %.
 4. Regulas 1. panta 4. punkta a) apakšpunktā minētajā krīzes situācijā, atkāpjoties no Regulas (ES) 2024/1348 44. panta 1. punkta b) apakšpunkta, dalībvalstis robežprocedūrā var pieņemt lēmumus par pieteikumu pēc būtības gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējs ir tādas trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieku gadījumā ir bijis tādas trešās valsts pastāvīgais iedzīvotājs, attiecībā uz kuru atbildīgās iestādes pieņemto pozitīvo starptautiskās aizsardzības piešķiršanas lēmumu īpatsvars saskaņā ar jaunākajiem pieejamajiem ikgadējiem Eurostat datiem Savienības mērogā ir bijis 50 % vai mazāks, papildus gadījumiem, kas minēti minētās regulas 42. panta 1. punkta j) apakšpunktā, – ņemot vērā strauji mainīgās aizsardzības vajadzības, kādas varētu rasties izcelsmes valstī, kā tas tiek atspoguļots reizi ceturksnī atjauninātajos Eurostat datos.
 5. Piemērojot šā panta 3. vai 4. punktu, attiecīgā dalībvalsts prioritārā kārtā izskata starptautiskās aizsardzības pieteikumus, kurus iesniegušas personas ar īpašām procesuālām vai īpašām uzņemšanas vajadzībām, kā definēts Direktīvā (ES) 2024/1346 un Regulā (ES) 2024/1348, un nepilngadīgie un viņu ģimenes locekļi. Piemērojot šā panta 3., 4. vai 6. punktu, attiecīgā dalībvalstis var prioritārā kārtā izskatīt arī tos starptautiskās aizsardzības pieteikumus, kuri varētu būt pienācīgi pamatoti.
 6. Regulas 1. panta 4. punkta b) apakšpunktā minētajā krīzes situācijā, atkāpjoties no Regulas (ES) 2024/1348 44. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 53. panta 2. punkta a) apakšpunkta, dalībvalstis robežprocedūrā var pieņemt lēmumus pēc būtības par visiem pieteikumiem, ko pauduši kādi trešās valsts valstspiederīgie vai bezvalstnieki, kuri ir instrumentalizēti un kas ir reģistrēti laikposmā, kad piemēro šo punktu.
 7. Piemērojot 6. punktu, dalībvalstis:
 - a) robežprocedūru nepiemēro nepilngadīgajiem, kas jaunāki par 12 gadiem, un viņu ģimenes locekļiem un personām ar īpašām procesuālām vai īpašām uzņemšanas vajadzībām, kā definēts Direktīvā (ES) 2024/1346 un Regulā (ES) 2024/1348; vai
 - b) pārtrauc piemērot robežprocedūru tādu pieteikuma iesniedzēju kategorijām, attiecībā uz kuriem, pamatojoties uz individuālu novērtējumu, tiek konstatēts, ka viņu pieteikumi varētu būt pienācīgi pamatoti:
 - i) nepilngadīgajiem, kas jaunāki par 12 gadiem, un viņu ģimenes locekļiem; un
 - ii) neaizsargātām personām ar īpašām procesuālām vai īpašām uzņemšanas vajadzībām, kā definēts Direktīvā (ES) 2024/1346 un Regulā (ES) 2024/1348.
- Šis punkts neskar robežprocedūras obligāto raksturu, kā minēts Regulas (ES) 2024/1348 46. pantā.
8. Ja attiecīgajai dalībvalstij ir atļauts piemērot šā panta 6. punktā minēto atkāpi, 4. panta 3. punktā minētajā Padomes īstenošanas lēmumā, pamatojoties uz informāciju, ko attiecīgās dalībvalsts sniegusi saskaņā ar 2. panta 2. punkta d) apakšpunktu, norāda, vai tiek piemērots 7. punkta a) vai b) apakšpunkts.
 9. Dalībvalsts, kas saskaras ar krīzes vai nepārvaramas varas situāciju, nepiemēro vai pārtrauc piemērot šā panta 4. un 6. punktā minēto atkāpi no patvēruma procedūras gadījumos, kad pastāv medicīniski iemesli nepiemērot robežprocedūru saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1348 53. panta 2. punkta d) apakšpunktu vai kad nav iespējams sniegt nepieciešamo atbalstu

pieteikuma iesniedzējiem ar īpašām uzņemšanas vajadzībām saskaņā ar Direktīvu (ES) 2024/1346 vai ar īpašām procesuālām vajadzībām saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1348 53. panta 2. punkta c) apakšpunktu.

10. Piemērojot šajā pantā minētās atkāpes, piemēro patvēruma tiesību pamatprincipus un ievēro neizraidīšanas principu, kā arī piemēro Regulas (ES) 2024/1348 I un II nodaļā paredzētās garantijas, lai nodrošinātu, ka tiek aizsargātas to personu tiesības, kuras lūdz starptautisko aizsardzību, tostarp tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību.

Organizācijām un personām, kam saskaņā ar valsts tiesību aktiem atļauts dot padomus un sniegt konsultācijas, ir faktiskā piekļuve pieteikuma iesniedzējiem, kuri tiek turēti aizturēšanas vietās vai atrodas robežšķērsošanas vietās. Dalībvalstis var piemērot ierobežojumus šādām darbībām tad, ja saskaņā ar valsts tiesību aktiem tie ir objektīvi vajadzīgi drošības, sabiedriskās kārtības vai aizturēšanas iestādes administratīvās pārvaldības nolūkā, ar noteikumu, ka piekļuve tādējādi netiek pārmērīgi ierobežota vai padarīta par neiespējamu.

11. Šajā pantā paredzētās atkāpes neietekmē atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procesu saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1351. Ja minētais process pārsniedz maksimālo patvēruma procedūras uz robežas ilgumu krīzes vai nepārvaramas varas situācijā, procesu un atlikušo patvēruma procedūras daļu pabeidz atbildīgās dalībvalsts teritorijā saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1348 51. pantu.

12. pants

Atbildības uzņemšanās pieprasījumiem, atpakaļuzņemšanas paziņojumiem un pārsūtīšanai noteikto termiņu pagarināšana krīzes situācijā, kas minēta 1. panta 4. punkta a) apakšpunktā, vai nepārvaramas varas situācijā

1. Krīzes situācijā, kas minēta 1. panta 4. punkta a) apakšpunktā, vai nepārvaramas varas situācijā, kas dalībvalstij, kura saskaras ar šādu situāciju, padara neiespējamu Regulas (ES) 2024/1351 39., 40., 41. un 46. pantā noteikto termiņu ievērošanu vai to personu uzņemšanu, par kurām tā ir atbildīga, ievērojot minēto regulu, dalībvalstis var vienlaicīgi atkāpties no minētās regulas 39., 40., 41. un 46. pantā noteiktajiem termiņiem.

2. Ja dalībvalsts piemēro šā panta 1. punktā paredzēto atkāpi, tā:

- a) iesniedz atbildības uzņemšanās pieprasījumu, kā minēts Regulas (ES) 2024/1351 39. pantā, četru mēnešu laikā no pieteikuma reģistrēšanas dienas;
- b) atbild uz atbildības uzņemšanās pieprasījumu, kā minēts Regulas (ES) 2024/1351 40. pantā, divu mēnešu laikā no pieprasījuma saņemšanas;
- c) iesniedz atpakaļuzņemšanas paziņojumu, kā minēts Regulas (ES) 2024/1351 41. pantā, viena mēneša laikā pēc *Eurodac* atbilstmes saņemšanas vai apstiprina saņemšanu viena mēneša laikā no šāda paziņojuma; un
- d) veic pārsūtīšanu, kā minēts Regulas (ES) 2024/1351 46. panta 1. punktā, viena gada laikā no dienas, kad cita dalībvalsts pieņēmusi atbildības uzņemšanās pieprasījumu vai apstiprinājusi atpakaļuzņemšanas paziņojumu vai kad pieņemts galīgais lēmums par pārsūtīšanas lēmuma pārsūdzību vai pārskatīšanu, kas aptur lēmuma izpildi saskaņā ar minētās regulas 43. panta 3. punktu.

3. Ja šā panta 1. punktā minētā dalībvalsts neievēro šā panta 2. punkta a), b) vai d) apakšpunktā noteiktos termiņus, ievērojot Regulu (ES) 2024/1351, tā ir atbildīga vai tai nodod atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.

4. Ja tiek piemērots šā panta 1. punkts, pārsūtīšanas, ievērojot Regulas (ES) 2024/1351 46. pantu, uz atbildīgo dalībvalsti, kura saskaras ar krīzes situāciju, kas minēta šīs regulas 1. panta 4. punkta a) apakšpunktā, vai nepārvaramas varas situāciju, neveic līdz brīdim, kad minētā dalībvalsts vairs nesaskaras ar šādu situāciju, ja vien individuālo pieteikuma iesniedzēja apstākļu dēļ atbildīgā dalībvalsts nav piekritusi uzņemt attiecīgo personu. Ja pārsūtīšana nenotiek viena gada laikā no dienas, kad cita dalībvalsts pieņēmusi atbildības uzņemšanās pieprasījumu vai apstiprinājusi atpakaļuzņemšanas paziņojumu vai kad pieņemts galīgais lēmums par pārsūtīšanas lēmuma pārsūdzību vai pārskatīšanu, kas aptur lēmuma izpildi saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1351 43. panta 3. punktu, tostarp tādēļ, ka turpinās krīzes situācija, kas minēta šīs regulas 1. panta 4. punkta a) apakšpunktā, vai nepārvaramas varas situācija, tad, atkāpjoties no Regulas (ES) 2024/1351

46. panta 1. punkta, atbildīgo dalībvalsti, kas saskaras ar minēto situāciju, atbrīvo no tās pienākuma uzņemties atbildību vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, un atbildību nodod pārsūtītājam dalībvalstij.

13. pants

Atkāpes no pienākuma uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju ārkārtējas masveida ierašanās situācijā

1. Atkāpjoties no Regulas (ES) 2024/1351 36. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 38. panta 4. punkta, krīzes situācijā, kas minēta šīs regulas 1. panta 4. punkta a) apakšpunktā, ja trešo valstu valstspiederīgo un bezvalstnieku masveida ierašanās notiek tik ārkārtīgā mērogā un intensitātē, ka tā varētu radīt nopietnu risku, ka būs būtiski trūkumi attieksmē pret starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem, tādējādi radot nopietnu risku, ka kopējā Eiropas patvēruma sistēma kļūst darbotiesnespējīga, dalībvalsti, kas saskaras ar minēto situāciju, var atbrīvot no pienākuma:

- a) uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju vai trešās valsts valstspiederīgo vai bezvalstnieku, kuram minētā dalībvalsts ir noteikta par atbildīgo dalībvalsti saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1358 16. panta 1. punktu, ja minētā atbildība tika noteikta, ievērojot Regulas (ES) 2024/1351 16. panta 2. punktu; vai
- b) uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, ievērojot Regulas (ES) 2024/1351 38. panta 4. punktu.

Šo punktu piemēro tikai tad, ja pieteikums ir reģistrēts dalībvalstī, kura saskaras ar minēto situāciju, laikposmā, kas noteikts šīs regulas 4. panta 3. punktā minētajā Padomes īstenošanas lēmumā, un kas nepārsniedz četrus mēnešus pirms minētā Padomes īstenošanas lēmuma pieņemšanas dienas.

2. Ja tiek piemērots šā panta 1. punkts un dalībvalsts, kas saskaras ar minēto situāciju, ir noteikta par atbildīgo dalībvalsti, ievērojot Regulas (ES) 2024/1351 16. panta 2. punktu, minēto dalībvalsti atbrīvo no pienākuma uzņemt atpakaļ attiecīgo personu un atbildību nodod tai dalībvalstij, kurā tika reģistrēts otrais pieteikums.

Dalībvalsts, kas iegūst atbildību, ievērojot šā punkta pirmo daļu, norāda *Eurodac*, ka tā ir kļuvusi par atbildīgo dalībvalsti saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1358 16. panta 3. punktu.

3. Atkāpjoties no Regulas (ES) 2024/1351 38. panta 2. un 4. punkta], ja tiek piemērots šā panta 1. punkts un dalībvalstij, kas saskaras ar minēto situāciju, ir pienākums uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, ievērojot Regulas (ES) 2024/1351 38. panta 4. punktu, dalībvalsts, kurā reģistrēts otrais pieteikums, piemēro minētās regulas III daļā, izņemot 16. panta 2. punktu, 17. panta 1. un 2. punktu, 25. panta 5. punktu un 33. panta 1. un 2. punktu, noteiktās procedūras, un pienākums uzņemt pieteikuma iesniedzēju atpakaļ, ievērojot minētās regulas 38. panta 4. punktu, tiek nodots minētajai dalībvalstij.

Ja saskaņā ar šā punkta pirmo daļu nevar noteikt atbildīgo dalībvalsti, tad par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga tā dalībvalsts, kurā ir reģistrēts otrais pieteikums. Šī daļa neietekmē starptautiskās aizsardzības pieteikumus, par kuriem dalībvalsts pirms šīs regulas 4. panta 3. punktā minētā Padomes īstenošanas lēmuma pieņemšanas dienas ir nosūtījusi atpakaļuzņemšanas paziņojumu, ievērojot Regulas (ES) 2024/1351 41. pantu.

Tā dalībvalsts, kura ir noteikta par atbildīgo, ievērojot šā punkta otro daļu, norāda *Eurodac* sistēmā, ka tā ir kļuvusi par atbildīgo dalībvalsti saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1358 16. panta 1. punktu.

V NODAĻA

PAĀTRINĀTĀ PROCEDŪRA

14. pants

Paātrinātā procedūra

1. Ja objektīvi apstākļi liek domāt, ka starptautiskās aizsardzības pieteikumi no pieteikuma iesniedzēju grupām no konkrētas izcelsmes vai iepriekšējās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, vai no šādas valsts daļas, vai pamatojoties uz Regulā (ES) 2024/1347 noteiktajiem kritērijiem, varētu būt pienācīgi pamatoti, Komisija, apspriedusies ar augsta līmeņa ES solidaritātes forumu, var pieņemt ieteikumu par paātrinātās procedūras piemērošanu, sniedzot visu attiecīgo informāciju jo īpaši tādēļ,

lai atbildīgajām iestādēm atvieglotu Regulas (ES) 2024/1348 13. panta 11. punkta a) apakšpunkta un 34. panta 5. punkta a) apakšpunkta piemērošanu.

2. Ja pēc šā panta 1. punktā minētā ieteikuma pieņemšanas atbildīgā iestāde piemēro Regulas (ES) 2024/1348 13. panta 12. punkta a) apakšpunktu, lai neveiktu personisku interviju, un minētās regulas 34. panta 5. punkta a) apakšpunktu, lai piešķirtu prioritāti pieteikuma izskatīšanai tāpēc, ka tas varētu būt pienācīgi pamatots, tā, atkāpjoties no minētās regulas 35. panta 4. punkta, nodrošina, ka pieteikuma izskatīšana pēc būtības tiek pabeigta ne vēlāk kā pēc četrām nedēļām no pieteikuma iesniegšanas.

3. Apsverot, vai pieņemt 1. punktā minēto ieteikumu, Komisija var apspriesties ar attiecīgajām Savienības aģentūrām, UNHCR un citām attiecīgām organizācijām.

VI NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

15. pants

Īpaši noteikumi un garantijas

Krīzes situācijā, ja dalībvalsts piemēro 10.–13. pantā minētās atkāpes, tā pienācīgi informē trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus viņiem saprotamā valodā vai valodā, kuru var pamatoti uzskatīt par viņiem saprotamu, par piemērotajiem pasākumiem, par to, kur atrodas reģistrācijas vietas, ieskaitot robežšķērsošanas vietas, kas ir pieejamas starptautiskās aizsardzības pieteikuma reģistrēšanai un iesniegšanai, un par pasākumu ilgumu.

16. pants

Gatavība krīzēm

1. Valstu stratēģijās, ko dalībvalstis izstrādājušas saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1351 7. pantu, iekļauj arī:

- preventīvus pasākumus, kas paredzēti, lai nodrošinātu pietiekamu gatavības līmeni un mazinātu krīzes situāciju risku, un ārkārtas rīcības plānošanu, ņemot vērā ārkārtas rīcības plānošanu, ievērojot Regulas (ES) 2021/2303, (ES) 2019/1896 un Direktīvu (ES) 2024/1346 un Komisijas ziņojumus, kas izdoti saistībā ar migrācijas sagatavotības un krīzes plānu;
- to pasākumu analīzi, kas vajadzīgi, lai reaģētu uz krīzes un nepārvaramas varas situācijām attiecīgajā dalībvalstī un tās novērstu, tostarp pasākumus starptautiskās aizsardzības un citu veidu aizsardzības pieteikumu iesniedzēju un saņēmēju tiesību aizsardzībai.

2. Piemērojot 1. punktu, dalībvalstis attiecīgā gadījumā un saskaņā ar valsts tiesību aktiem var apspriesties ar Komisiju un attiecīgajām Savienības struktūrām, birojiem un aģentūrām, jo īpaši ar Patvēruma aģentūru, kā arī reģionālajām un vietējām iestādēm.

3. Dalībvalstis vajadzības gadījumā pārskata valsts stratēģijas, kas izstrādātas saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1351 7. pantu un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā vienu gadu no dienas, kad krīzes situācija beidzās saskaņā ar šīs regulas 5. pantu.

17. pants

Sadarbība un novērtējums

1. Lai nodrošinātu netraucētu to pasākumu piemērošanu, kas iekļauti šīs regulas 4. panta 3. punktā minētajā Padomes īstenošanas lēmumā, ES solidaritātes koordinators tūlīt pēc šāda Padomes īstenošanas lēmuma pieņemšanas sasauc pirmo tehniskā līmeņa ES solidaritātes foruma sanāksmi, kā minēts Regulas (ES) 2024/1351 14. panta 5. punktā. Pēc minētās pirmās sanāksmes tehniska līmeņa ES solidaritātes foruma sanāksmes tiek rīkotas tik daudz reizi, cik nepieciešams.

2. Krīzes situācijā esošā dalībvalsts var lūgt palīdzību visām iestādēm, kas īsā laikā spēj palielināt savu kompetento iestāžu cilvēkresursus saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1348 5. pantu, un Patvēruma aģentūras norīkoto ekspertu palīdzību saskaņā ar minētās regulas 5. panta a) apakšpunktu un Regulas (ES) 2021/2303 16. panta 2. punkta b) apakšpunktu un 21. panta 3. punkta d) apakšpunktu.
3. Komisija, Eiropas Parlaments, Padome, attiecīgās Savienības aģentūras un dalībvalsts, kas saskaras ar krīzes vai nepārvaramas varas situāciju, cieši sadarbojas un regulāri informē cita citu par 4. panta 3. punktā minētā Padomes īstenošanas lēmuma īstenošanu.
4. Dalībvalsts, kas saskaras ar krīzes vai nepārvaramas varas situāciju, turpina ziņot visus attiecīgos datus Komisijai, ieskaitot statistiku, kuri ir būtiski šīs regulas īstenošanai. Attiecīgā dalībvalsts arī sniedz Komisijai konkrētu informāciju, kas tai vajadzīga, lai veiktu 6. panta 3. punktā paredzēto pārskatīšanu un iesniegtu priekšlikumu Padomes īstenošanas lēmuma atcelšanai vai pagarināšanai, kā arī jebkādu citu informāciju, ko Komisija uz minētā pamata var pieprasīt.
5. Dalībvalsts, kas saskaras ar krīzes vai nepārvaramas varas situāciju, turpina cieši sadarboties ar UNHCR un visām citām organizācijām, kam dalībvalsts uzticējusi uzdevumus saskaņā ar šo nodaļu un Regulu (ES) 2024/1348, un Direktīvu (ES) 2024/1346.
6. Kad Komisija un Padome īsteno savas pilnvaras un veic savus pienākumus, ievērojot šo pantu, tās visos gadījumos nodrošina vajadzības un proporcionālītātes principu ievērošanu.

18. pants

Finansiāls atbalsts

1. Dalībvalstīm, kas veic pārceļšanu kā solidaritātes pasākumu, ir tiesības saņemt Savienības finansiālo atbalstu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1147 11. panta 9. punktā noteiktajiem nosacījumiem, tostarp, lai veiktu agrīnas integrācijas pasākumus, ko īsteno reģionālās un vietējās iestādes.
2. Ārkārtas finansējuma atbalstu dalībvalstij krīzes situācijā var piešķirt, ievērojot Regulas (ES) 2021/1147 31. panta 1. punkta a) apakšpunktu, tostarp šīs regulas īstenošanai nepieciešamo uzņemšanas objektu būvniecībai, uzturēšanai un atjaunošanai saskaņā ar Direktīvā (ES) 2024/1346 paredzētajiem standartiem.

19. pants

Grozījums Regulā (ES) 2021/1147

Regulas (ES) 2021/1147 31. panta 1. punktam pievieno šādu apakšpunktu:

“ba) krīzes situācija Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1359 (*) 1. panta 4. punkta a) apakšpunkta nozīmē.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1359 (2024. gada 14. maijs), ar ko risina krīzes un nepārvaramas varas situācijas migrācijas un patvēruma jomā un groza Regulu (ES) 2021/1147 (OV L, 2024/1359, 22.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj>).”

20. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2026. gada 1. jūlija.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.

Brisele, 2024. gada 14. maijā

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja
R. METSOLA

Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
H. LAHBIB